THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 368—3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY, JUNE 21, 1967

LATVIJA
AMERIKĀ

49. N-RS. TREŠDIENA, 1967. GADA 21. JŪNIJS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368—3239 (redakcijai), 921—7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531—4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A., tālrunis 486—8975

Mēs pieminam, atgādinām un brīdinām

14. JŪNIJA SĒRU SARĪKOJUMS TORONTO

Vairāk nekā 700 baltiešu 14. jūnijā pulcējās Ītona auditorijā Toronto, kur Baltijas tautu federācijas Kanadā rīkotajā sēru aktā pieminēja pirms 26 gadiem pirmās baltiešu masu deportācijas, kurām pakāpeniski sekoja citas. Pēc iepriekšējā gada parauga, arī šoreiz sēru sarīkojumu ievadīja ar Baltijas tautu kaŗa veterānu organizētu demonstrāciju, šoreiz motorkādes veidā. 102 automašīnas ar apmēram 300 dalībniekiem O. Perro vadībā sēru braucienu sāka Kanadas nacionālās izstādes laukumā un pa pilsētas galvenajām ielām virzījās uz sarīkojuma vietu. Nacionālie karogi, ietekmīgie saukļi un informātīvās skrejlapas saistīja kā gājēju, tā arī braucēju uzmanību, vēstījot par drausmīgo brīvības apspiešanu un tautu iznīcināšanu, kas vēl joprojām palikusi nesodīta. Cik iespaidīga bija demonstrācija un vispārējais sēru akts, tikpat nožēlojama bija galvenā runa, kuŗu teikt rīkotāji bija aicinājuši Ontario provinces parlamenta opozicijas vadītāju — liberāli R. Niksonu. Amata pienākumu kavēts, viņš savā vietā bija sūtījis kādu jaunekli, kas neturēja par vajadzīgu pat sabiedriski-politiskās pieklājības formā pieminēt sarīkojumu, kuŗā ieradies.

Sēru aktā Ītona auditorijā redzamāko viesu vidū bija ASV konsuls R. Vinfrijs, BTFK goda priekšsēdis archibīskaps A. Lūsis, bijušie BTFK priekšsēži V. Upeslācis un E. Rizna, Lietuviešu nacionālās federācijas pr-dis J. Rinkunas, Baltijas sieviešu padomes goda priekšsēde A. Gailīte u.c. Rakstveida sveicienus bija sūtījis Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons, finanču ministrs M. Šārps, Ontario provinces labklājības ministrs Dž. Jaremko u.c.

Piemiņas aktu ar aizlūgumu ievadīja igauņu mācītājs O. Pūms, tad BTFK pr-dis H. Kullango savā uzrunā vispārējos vilcienos pakavējās pie baltiešu masu deportāciju sākuma. Apvienoto nāciju parakstītā cilvēku tiesību charta joprojām nav attiecināta uz Baltijas valstīm, kuŗu brīvības apspiešana un tautu iznīcināšana turpinās.

Galvenais runātājs Leonards Šifrins (Shifrin) vispirms norādīja uz iemesliem, kas kavējuši ierasties R. Niksonu, pēc tam vispusīgi iepazīstināja ar kādreizējo provinces liberāļu partijas vadītāju A. Tomsonu, kas slimības dēļ atteicies no pienākumiem. Nolasītajai R. Niksona runai atsūtītais jauneklis pievienoja arī federālās valdības ministru prezidenta L. Pīrsona atziņu, ka Kanadas „daudzkultūrai" bez angļu un franču izcelsmes iedzīvotājiem ievērojamu pienesumu devušas arī dažādās etniskās grupas.

Lietuvas ģenerālkonsuls Dr. J. Smuidzinas, uzrunājot klātesošos lietuviešu valodā, norādīja uz komūnistu vardarbību Lietuvā un pārējās Baltijas valstīs. Igaunijas ģenerālkonsulu J. Markusu pārstāvēja Igauņu centrālās padomes pr-dis H. Parkma. Programmā bija minēts, ka uzrunu teiks arī Latvijas ģenerālkonsuls R. N. Braisons, kas, kā zināms, no pienākumiem atlūdzies jau pirms vairākiem gadiem, bet viņa vietā mūsu diplomātiskais korpuss vēl joprojām nav izraudzījis jaunu. Jābrīnās, ka šo faktu nezina BTFK ... Tā arī sarīkojumā LNAK valdes pr-di J. Niedru programmas vadītāja T. Kūhi pieteica kā „Latvijas ģenerālkonsula pārstāvi"... J. Niedra uzrunā cita vidū teica: „14. jūnijs neizgaisīs no mūsu atmiņas, jo tas parādīja, cik nežēlīga ir komūnistiskā vara. Šai sēru dienas aktā mēs pulcējamies, lai atcerētos tos solījumus, kuŗus devām, redzot aizrestotos preču vagonus un mocīto latviešu tautu." Tālāk J. Niedra uzsvēra, ka šī kriminālnozieguma izdarītāji vēl nav sodīti, bet kā līdztiesīgi sēž pie dažādo konferenču galdiem. Tādēļ mūsu pienākums ir sēru aktos atgādināt brīvajām tautām, ka tik ilgi, kamēr pastāvēs komūnisms, ne lielās, ne mazās tautas nevar justies drošas. Mūžīgā piemiņā mēs paturēsim savas tautas mocekļus un brīdināsim ikvienu, kas draudošo briesmu priekšā gatavojas iemigt.

Koncerta daļā dziedāja igauņu jauktais dubultkvartets Helmi Betlema vadībā, latviešu vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā un lietuviešu jauktais koris Varpas D. Skrinskas vadībā.

Baltijas sieviešu padomes deklarāciju nolasīja sekretāre H. Jogi. Tajā cita vidū bija teikts, ka laikā, kad daudzām tautām tiek dota brīvība un pazūd kādreizējais koloniālisms, Pad. savienības koloniālisms un genocids Baltijas valstīs nav pat apspriests Apvienotajās nācijās vai citā starptautiskā forumā. Pašreiz notiekošā pārkrievināšana ir nopietns drauds Baltijas tautu kultūrālajai un fiziskajai pastāvēšanai. Tādēļ sievietes no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas aicina brīvo pasauli pasargāt Baltijas tautas no pilnīgas iznīcināšanas.

Sēru aktam beidzoties, visu trīs tautību skautu un gaidu goda sardze ar nacionālajiem karogiem sekoja Kanadas karogam kā simbolam brīvībai, par kuŗu cīnāmies un aicinām cīnīties visas nākošās paaudzes, kamēr Baltijas valstīs valdīs atkal patiesa brīvība. Šai cīņā aicināti arī visi tie, kas sēru dienā nevarēja godināt baltiešu tautu mocekļus, noliecot galvas nacionālo karogu priekšā. Kas mocekļu piemiņu grib svētu turēt, var to apliecināt, ar atsaucīgu sirdi nododot LNAK un Kanadas DV kopīgajā līdzekļu vākšanas akcijā savu ārtavu Latvijas brīvības un tautas iznīcinātāju apkaŗošanai.

R. N.

Tautu meitas ar Latvijas karogu 14. jūnija demonstrācijas motorkādē Toronto. Foto: JAK

Kad vējš svaida kaijas

PIEZĪMES UN PĀRDOMAS PAR DIVĀM DAŽĀDĀM LATVIEŠU DIENĀM MONTREALĀ

I

Sakāmvārdā mēdz teikt, ka visi ceļi vedot uz Romu, bet pašreizējās Kanadas simtgades jubilejā varam sacīt, ka visi ceļi ved uz pasaules izstādi Montreālā. Arī latviešu ceļi veda un krustojās Sv. Labrenča upes salās, kuŗas izveidoja vai paplašināja Expo 67 vajadzībām. Jau kādreizējā Sv. Helenas sala, gan ievērojami paplašināta un pārveidota, bija pirmais latviešu ceļa mērķis, kad 20. maijā tās t. s. amfiteātrī notika t. s. latviešu satikšanās diena. Un kur gan satikšanās var būt skaistāka, ja ne labi koptā zālītē un svaigi celtas dēļu grīdas, kuŗu Expo 67 direkcija bija nosaukusi par Sv. Helenas amfiteātri?

Latviešu ceļš uz pasaules izstādi otrreiz veda un krustojās 10. jūnijā, šoreiz jau jaunradītajā Notre Dame salā — Pad. savienības paviljonā. Okupētās Latvijas pārstāvji kopā ar dzimtenes vēsmām bija atveduši labi ceptu kultūras apmaiņas kliņģeri, kuŗā propagandas rozīnītes bija tik delikāti ieceptas, ka dažs labs tās norija pat bez pārkošanas. Pad. propagandistu rīkota sacensība „Vai pazīsti padomju Latviju" gan bija bez rozīnēm, toties šai kultūras kliņģerī bagātīgā daudzumā bija saules puķu sēklas. Tādēļ vēlāk bija dzirdama spļaudīšanās, jo saules puķu sēklas nav ēdamas kā rozīnes.

Uzvarētājiem smaržu pudelītes un citas piemiņas lietiņas vēl ilgi apliecinās, ka viņi patiešām devuši pareizās atbildes uz jautājumiem: 2) Kādas jūras robežojas ar pad. Latviju?; 2) Kāda valoda ir tuvākā latviešu valodai? :3) Kā sauc pad. Latvijas galvaspilsētu?; 4) Kādas upes ir pad. Latvijā? 5) Kuŗā gadā Latvija iestājās Pad. savienībā? 6) Kādi pad. Latvijas ražojumi parādās ārzemju tirgū?; 7) Kādi lauksaimniecības ražojumi tiek eksportēti no pad. Latvijas?; 8) Kādās valstīs ir lielākais ārstu skaits uz 10.000 iedzīvotājiem?; 9) Kādās sporta nozarēs pad. Latvijas sportisti ieguvuši olimpiskās medaļas?; 10) Kādi padomju rakstnieki ir latvieši?; 11) Kādi Kanadas un ASV mūziķi devuši viesizrādes pad. Latvijā?

Pareizo atbilžu zinātāju skaits nebija pārāk liels, jo lielākā daļa trimdas latviešu nepazīst „padomju Latviju" jo tādu latviešu tauta nekad nav vēlējusies. Mēs pazīstam gan komūnistu okupēto Latviju, bet uz to attiecināmi pavisam citi jautājumi, piemēram: „Cik nevainīgu cilvēku deportēja 14. jūnija naktī?" un daudzi līdzīgi. Bet šo jautājumu, nedz arī ar sacensības

(Nobeigums 4. lpp.)

MASKAVA TURPINĀS APBRUŅOT ARABUS

Pad. savienības ministru prezidenta Kosigina gaidāmā ierašanās Apvienotajās nācijās, kas var izsaukt plašāku ārlietu ministru vai pat valdību galvu sanidojumu Ņujorkā, nebūt nenozīmē, ka, gatavojoties runāt par vienu, krievi nedarīs kaut ko citu.

No Maskavas ziņo, ka Pad. savienība nolēmusi turpināt ieroču un citu kaŗa materiālu sūtījumus arabu valstīm. Kairo cirkulē valodas, ka jau tagad, tikai nedēļu pēc smagās sakāves, krievi sākuši uzpildīt arabu iztukšotos arsenālus un ka ceļā uz Ēgipti jau atrodoties 100 Mig tipa lidmašīnu. Te jānorāda, ka īsajā Vidējo austrumu kaŗā arabi zaudēja ap 400 lidmašīnu: Ēgipte 300, Sīrija 60, Jordānija 35 un Iraka 15, kamēr Izraēla zaudējusi tikai 19 lidaparātu.

Pēdējo 10 gadu laikā Pad. savienības militārā palīdzība Ēgiptei vien sasniegusi vienu biljonu dolaru. Vai krievi turpinās arabu militāro jaunuzbūvi līdzšinējā tempā? Par to krievi nerunā, bet arabu galvaspilsētās klīst baumas, ka Nasers no Izraēlas iznīcināšanas domas vēl nav atsacījies. Lai šim nolūkam vispār varētu no praktiskā viedokļa tuvoties, nepieciešama masīva Pad. savienības militārā palīdzība. Amerikāņu militārie lietpratēji domā, ka vismaz turpmākajos pāris gados krievi arabiem nekā liela nedos, lai Nasers nepārsteigtos, izmēģinādams jaunu afēru. Tāpat kā Nasers cer iznīcināt Izraēlu, tā Pad. savienība vēl vienmēr cer iegūt kāroto iespaidu Vidējos austrumos. Bet Nasers patiesībā ir vienīgais, uz kuŗa palīdzību Maskava šai ziņā var cerēt. Jauna pārsteidzī-

(Nobeigums 8. lpp.)

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Longailendas rajona vecākais A. Trautmanis (pa labi) nodod archibīskapam A. Lūsim Salas baznīcas atslēgas, aizmugurē īpašumu komitejas loceklis L. Lagzdiņš un architekts Z. Zariņš. Foto: B. Rozītis

Voldemārs Korsts

Vai padoties pesimismam?

Nesen nācās dzirdēt, ka kādas latviešu draudzes priekšnieks aicinājumu atbalstīt kopīgo cīņu par Latvijas brīvības atjaunošanu noraidījis ar motīvējumu, ka draudze un tās locekļi nav politiska organizācija, bet Latvijas valsts patstāvības atjaunošana jau sen zaudēta lieta. Ja draudzes priekšnieks tiešām tā teicis, tad dots jauns pierādījums, ka liela daļa trimdas latviešu aizmirsusi, ka dzimteni atstājam kā kaŗavīri vai arī kā bēgļi, vismaz ārēji parādot, ka ar šādu rīcību vēlamies turpināt cīņu, jo nespējām taču samierināties, ka mūsu valsti un tiesības sabradā sveša vara. Mēs bijām pārliecināti, ka, pametot visu un dodoties trimdā, spēsim par savām tiesībām cīnīties ietekmīgāk nekā paliekot dzimtenē, kur, izņemot pasīvu pretestību, aktīvas cīņas iespējas nemaz nebūtu.

Protams, toreiz mēs cerējām, ka mūsu svešniecības laiks būs samērā īss. Tāpat laba daļa tautiešu dzimteni atstāja vienīgi baiļu dēļ, bet šo iemeslu būtu jāaizmirst, jo nedaudz vēlāk, jau atradoties svešumā, mēs gandrīz vienprātīgi deklarējam, ka neesam savu tēvzemi aizmirsuši. Apzināti vai neapzināti, bet liela daļa dzimtenē palikušo cerēja savai zemei vairāk pakalpot, paliekot uz vietas, ar savu pieķeršanos zemei uzturot tautas kopību, lai Latvijas vārdu neizdzēstu no ģeografiskās kartes. Dzimtenē palikušie savu pienākumu arī veic, kaut viņu dzīve un cīņa neapšaubāmi ir nesalīdzināmi grūtāka nekā mūsu trimdas saimes locekļu bieži vien ļoti pārtikušā eksistence. Visiem tiem, kuŗi trimdā dzīvo vienīgi personīgajai labklājībai un sabiedrības pasākumos piedalās vienīgi tik daudz, cik nepieciešams sevis apmierināšanai vai — vēl ļaunāk! — izklaidēšanās priekam, būtu arvien par jaunu jāatgādina, ka neviens mūs vēl nav atbrīvojis no tā uzdevuma, kuŗa dēļ mūsu trimdai un mūsu organizācijām vispār ir jēga pastāvēt, kuŗa dēļ padomju vara nīst mūsu esamību un darbību svešumā.

Nevietā ir aizbildināšanās, ka jāgaida, kamēr ļaunā vara pati sabruks, jo esam pārāk niecīgi, lai kaut ko spētu paveikt, kādēļ viss, ko darām, ir bez nozīmes. Mums jāapzinās, ka arvien pastāv Latvijas territorija, ka tajā vēl dzīvo latviešu tauta, kuŗas eksistence ar katru dienu vairāk apdraudēta. Tādēļ mūsu pienākums ir ar aktīvitāti apliecināt mūsu brāļiem un māsām dzimtenē, ka neesam viņus aizmirsuši, tā stiprinot viņus klusā un varonīgajā cīņā, bet reizē arī darot visu iespējamo, lai pasaule saklausītu mūsu taisnību, lai mēs iegūtu draugus un sabiedrotos, kuŗi varētu izšķirīgi paātrināt Latvijas augšāmcelšanos.

Šis mūsu pienākums sadalās divos posmos. Vispirms mums jāuztur organizēta kopība, bez kuŗas mēs izklīstu un aizmirstu, ka mūsu šūpulis kārts Baltijas jūras krastos, bez kuŗas mēs nespētu audzināt nacionālu jauno paaudzi, kuŗai, acīm redzot, piekritīs lielais uzdevums mūsu sākto cīņu novest galā. Bet tā ir tikai viena kopuzdevuma daļa, kuŗu īstenojot būtu jāatceras, ka arī ikvienai draudzei, organizācijai vai citai vienībai tikai tad ir pamatota pastāvēšanas vajadzība, ja to vadība un locekļi apzinās, ka viņu saime pastāv tikai tādēļ vien, lai varētu piedalīties mūsu primārā uzdevuma veikšanā — strādājot Latvijas neatkarības atjaunošanas labā.

Vadoties no šīs atziņas, būtu jāsaprot, ka, piemēram, dziesmu svētki iegūtu desmitkāršu nozīmi, ja dziesmas neizskanētu vienīgi mūsu pašu priecināšanai, bet tās izlietotu arī kā politisku ieroci, kā tas kādreiz bija ar mūsu pirmajiem dziesmu svētkiem dzimtenē pirms Latvijas valsts rašanās. Raugoties no šī viedokļa, kļūst saprotami arī dzejnieka Andreja Eglīša rūgtie vārdi par sabiedrisko namu būves maniju. Vēl rūgtāk tomēr redzēt, ka mums ir tik daudz līdzekļu gadskārtējo rutīnas jubileju un greznu baļļu rīkošanai, bet trūkst līdzekļu un arī gribas īstai cīņai — prasību pacelšanai un neatlaidīgam informācijas darbam.

Būtu laiks apzināties, ka bieži vien kaŗu neizšķiŗ militārie līdzekļi vien, bet ļoti izšķirīgs fakts bijis un būs arī psicholoģiskā cīņa un pasaules sabiedriskās domas atbalsta iegūšana. Mūsu tautieši dzimtenē ar savu varonīgo stāju un izturību ir pelnījuši, bet no mums vēstures uzliktais pienākums prasa, lai neaizmirstam, ka mums pilnībā paveicams uzdevums politiskajā cīņā un ar to saistītajā informācijas darbā. Šī uzdevuma veikšanas efektīvumu jūtami mazina niecīgie līdzekļi, kādi šim darbam rodami, bet vēl vairāk ierobežotais darbinieku skaits. Pie tam šos darbiniekus mēs nesaudzējam, bet arvien vairāk cenšamies pārslogot, arī morāli mazinām viņu darba spējas, neatbalstot darbību, neievērojot aicinājumus un nepiedāvājot aktīvu pašu palīdzību. Mēs visai labprāt redzam un pieņemam gatavu informāciju, dažreiz ar to pat lepojamies, bet tās sagatavošanā sevišķi labprāt nepiedalāmies, vēl kūtrāki esam savu pienākumu veikt un sagatavoto informāciju izvietot vietās, kuŗās tā nepieciešama. Ir jau taisnība, ka šāds darbs tā darītājam nedod iespēju paspīdēt citu priekšā, nedz arī uzrāda tūlīt saskatāmus rezultātus. Būtu laiks tomēr apzināties, ka tieši šis pelēcīgais ikdienas darbs ir tas, kas vienīgais var dot īstus panākumus. Tādēļ ir neatbildīgi un vieglprātīgi, piemēram, saņemt un izlietot pāris tūkstošu dolaru, lai izgreznotu smago automašīnu īsai parādei (kā tas nesen noticis), kuŗā to ievēro tikpat daudz kā vienkāršu mašīnu ar efektīviem saukļiem un pāris karogiem, kas neprasītu ne desmito daļu no minētajiem izdevumiem. Ir, varbūt, arī nepiedodami izlietot tūkstošiem dolaru kāda eksplozīva jautājuma īslaicīgai reklāmēšanai, kuŗas troksni visvairāk sadzirdam mēs paši, bet maz ievēro tie, kuŗi mums var būt izšķirīgi palīdzīgi, jo viņus nepārliecinās kāda atsevišķa sprādziena efekts, bet vienīgi neatlaidīga faktu piegāde un pārliecība, ka viņu līdztautieši zina un saskata ne tikai mūsu taisnību, bet arī to, ka mūsu taisnajai prasībai būt brīviem piekrīt sava nozīme arī viņu pašu brīvās nākotnes nodrošināšanai.

Smags un vienmuļš ir īstais BATUN darbs — Apvienoto nāciju delegāciju informēšana, bet ar laiku tas var gūt vērā liekamus rezultātus. Grūts un vienmuļš ir arī organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States darbs pie ASV kongresa, bet vēl grūtāk

(Nobeigums 8. lpp.)

4 1/2 % PAR NOGULDĪJUMIEM

Tautieši! noguldiet savus ietaupījumus paši savā TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED, 491 College Street, Toronto 4, Ontario, tel. 924-2775

Sākot ar š. g. 1. jūliju jūs saņemsit 4½% rentes par saviem noguldījumiem, aplēšot par gada ceturkšņiem no mazākā atlikuma. Bez tam reizē ar noguldījumu mēs automatiski izdarām jūsu dzīvības apdrošinājumu līdz $2,000.00, atkarā no vecuma, un paši maksājam apdrošināšanas prēmiju 65¢ par katru tūkstoti.

JŪS PATIESĪBĀ SAŅEMAT 5.28% PAR SAVU NOGULDĪJUMU MŪSU KREDITSABIEDRĪBĀ

Binokulārs skatiens pasaulē

SĪKAS PIEZĪMES PAR NOVĒROTO, SAKLAUSĪTO UN RAKSTOS LASĪTO

Kollēga Bebers raksta, ka „stratēģisku" iemeslu dēļ pāris mēnešu nekā neesot rakstījis. Man jāatzīstas, ka „taktisku" iemeslu dēļ pēdējos trīs mēnešos nekā neesmu publicējis „Latvija Amerikā" slejās. Mana „taktika" izskaidrojama gluži vienkārši: nevar taču redaktoru (pirmkārt) un burtličus, korrektoru (otrkārt) un lasītājus (treškārt) apgrūtināt ar sīkumiem, ar niecīgām piezīmēm, ja pasaulē risinās daudz lielākas, svarīgākas lietas. Kaŗi, lielie un mazie, aukstie un karstie... Nevar iemaisīties ar sīkumiem, ja mazā žīdu valstiņa dod „pa purnu" lielajiem milžiem, ja Apvienotās nācijas mokās un gudro piemērotu, visiem pieņemamu rezolūciju, ja dažas lielvalstis mīņājas uz vietas un nezina, uz kuŗas kājas nostāties, kaut savā laikā pašas „iekārtoja" to mazo valstiņu... Pasaulē bezgalīgi daudz „ļoti svarīgu" problēmu! Tātad — taktika mani pamudināja nogaidīt.

Bet dzīve sastāvot no sīkumiem — esot teicis kāds gudrelis. Tad jau kaušanās (vai nu Vidējos, vai Tālajos austrumos), tāpat kā bezgalīgā pļāpāšana Apvienoto nāciju drošības padomē u. t. t. arī ir tikai sīkumi, protams, pasaules mērogā. To visu tā labi pārdomājot, atzinu, ka tomēr būs jāuzraksta kādi sīkumi. To nu arī daru.

★

Pieminot K. Silzara rakstu, Bebers ļoti pareizi konstatē, ka diplomātija ir zinātne, kas ar skaistiem vārdiem cenšas apslēpt patiesus apstākļus un apgaismot notikumus tā, lai vienkāršam cilvēkam (kas diplomātijas zinātni nav mācījies) teikto un rakstīto iztulkotu dažādā veidā. Piedošanu, Bebera rakstīto atreferēju saviem vārdiem, bet tas jau nekas — doma tā pati! Šo domu cilāju jau savās piezīmēs, kad sāku tās publicēt „Latvijā Amerikā". Pasaules lielākā nelaime ir tā, ka diplomātu paņēmienus lieto tagad visi un visur!

★

Un nu lūdzu piedošanu: esmu palicis atbildes parādā diviem lasītājiem, kas bija atsaukušies uz manām piezīmēm. Nevarēju, nudien, nevarēju ātrāk atbildēt. Taktisku vai citu iemeslu dēļ, tas nekrīt svarā!

A. Z. (Flašingā) LA 23. numurā jautāja par „dzimumdienu" un „dzimšanas dienu". Neesmu valodnieks (kaut mani ļoti interesē jautājums par latviešu valodas pareizo kopšanu), tādēļ nevaru dot motīvētu atbildi, bet, šķiet, ka valodnieki arī šoreiz nepakustinās ne ausu, ne pirkstu. Šis jautājums, ja mana atmiņa nevīļ, jau sen atrisināts. Pareizi ir „dzimšanas diena". Ja tomēr daži tiepšas paliek pie „dzimumdienas", nekā darīt!

★

M. J. (kaut kur ASV) LA 24. numurā lasītāja vēstulē „Porči, pīči un bīči" pieskaŗas tādiem valodniecības jautājumiem, kuŗus neesmu ne gribējis, ne varējis savās piezīmēs apskatīt, bet labi arī tā.

Attieksmē uz J. Porieša grāmatu man jānorāda, ka savās piezīmēs neesmu mēģinājis to „zemu vērtēt". Esmu tikai aizrādījis uz dažiem misekļiem (varbūt autora atmiņā, varbūt spiestuvē), kuŗus pagadījās ievērot. Pēc tam parādījušies vairāki aizrādījumi vēl uz citām „kļūdām" šajā grāmatā. Tātad.

„Kalēja ielas" augstās prasības kas darbiniekus mācīja (reizēm spieda!) rakstīt tikai „visiem pieņemamā garā", ir piesavinājies ne tikai žurnālistu seniors J. Porietis, bet arī daudzi citi mūsu žurnālisti. Tas nekā nenozīmēja, ja tāds žurnālists vēlāk aizgāja no „Kalēja ielas" uz citu vietu. Ieaudzinātais „gars" gāja līdz! Šis „gars" arī tagad manāms mūsu žurnālistikā. It īpaši kādā „lielā" laikrakstā. Bet par to nav ko brīnīties, jo šo garu kultivē visas pasaules periodikas vadītāji — naudas rāvēji. Tikai visiem pa prātam! — tas ir šī „gara" pamats.

Varu atkārtoti iebilst pret to, ka J. Porieša atmiņu darbā publicētā „sensācionālā vēstule" var dot izskaidrojumu grāmatas titulam. Grāmata sniedz atmiņas par ļoti ilgu laiku (visu autora mūžu), kad „valdījis cars u. c.", ne tikai prezidenti. Tad nu prezidenta runāšanai vai nerunāšanai visā grāmatā ļoti niecīga nozīme.

Jābrīnās, kā gan kuŗu reizi gribam tulkot grāmatu titulus... Kad pirms dažiem gadiem iznāca grāmata „Labie gadi", varēja dzirdēt pārmetumus, ka autors saslavējis resp. aprakstījis „Ulmaņa valdīšanas labos gadus". Man gan šķiet, ka autors taču bija rakstījis par visiem „labajiem gadiem" brīvajā Latvijā. Kādēļ tad grāmatas vispārējo domu resp. titulu gribēja attiecināt tikai uz vienu periodu? Tagad gluži pretēji — kāda viena perioda (pat lāga vārdā neminēta) apzīmējumu gribētu attiecināt uz visu atmiņu krājumu. Savādi!

Uz laipno jautājumu — mana personīgā vārda lietā — varu atbildēt ļoti vienkārši. Kādus „drošos materiālus" izmantoja Latvijā ģimeņu ciltskoka „konstruēšanai"? Pa lielākai daļai — pārāk kļūdainos „baznīcu ruļļus", dažreiz (niecīgā skaitā uzglabātās) muižu kanceleju grāmatas un rakstus. Kas šos „ruļļus", „rakstus" un „grāmatas" savā laikā rakstīja? Vācu mācītāji, vācu (dažreiz pusvācu) muižas skrīverīši, kuŗiem nerūpēja pareiza latviešu rakstība! Tad nu attiecīgo ģimeņu vārdi šajos „rakstos" iegāja galīgi sabojātā veidā! Vēlākajiem pētniekiem un ģimeņu ciltskoku „audzētājiem" bija milzīgas grūtības ar šiem vāciešu rakstītajiem ģimeņu vārdiem. Tad nu prasīt no šiem „vēsturiskajiem materiāliem" pareizību ģimeņu vārdu rakstībā ir, mīksti sakot, pārdrošība!

★

Nobeigumā daži vārdi par „lielo politiku". Jāapbrīno amerikāņu stulbums, — runājot nediplomātiskā valodā. Amerikāņu periodiskajos izdevumos (tos pārspiež arī daži mūsu laikraksti!) varam lasīt pārmetumus citām tautām un valstīm (it sevišķi eiropiešiem), ka tie neatzīstot amerikāņu pūles vispārības labā, neatbalstot amerikāņu politiku, dažās vietās pat neieredzot amerikāņus. Ak, svētā vientiesība! Kas pasaules politiku tā samudžināja? Kas izdarīja to milzīgo kļūdu Jaltas konferencē? Vai tas nebija „slavenais" Franklīns D. Rūzvelts, kuŗu amerikāņi burtiski nesa uz rokām? Tikai vēlāk pierādījās, ka viņa nevarība un muļķība bijusi lielāka par viņa slavu. Vai viņa pēcteči labāki? Nav redzams! Kamēr tādi „politiķi" vadīs pasauli, nav nekādu cerību uz labākām starptautiskām attieksmēm. To spilgti rāda arī pēdējie notikumi.

★

Esmu vērojis kādu ļoti labu rakstnieku un dzejnieku, kas mēdz rakstīt arī apcerējumus romantiski sentimentālā stilā, bet ar politisku noslieci. Viņš šos rakstus pieskaņo tam laikraksta „garam", kuŗā raksts parādīsies. Tad nu tajos var atrast dažādus nesaskanīgus spriedumus! Kā to apzīmēt?

Harijs Mellbārdis

LATVIJA AMERIKĀ

49. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 21. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

TRĪS VIENTUĻI KRUSTI

Jau daudzus gadus latviešu kaŗa invalidu apvienība ASV trimdas sabiedrību mulsina ar grandiozu Brāļu kapu projektu, nepārtraukti griežoties pie sabiedrības pēc ziedojumiem projekta īstenošanai un tikpat nepārtraukti kāpinot projekta izmaksu, kas tagad no sākotnējiem dažiem tūkstošiem dolaru jau sasniedzis astronomisko 50.000 dol. robežu!

Ja kādam no lasītājiem pirms pēdējām svinībām Rotā un pamatakmens likšanas kapiem, kad viss bija jāuzpoš, būtu gadījies nokļūt Katskiļu kalnos un redzēt „slaveno" Brāļu kapu vietu, tad viņu sagaidītu liels un nepatīkams pārsteigums, jo atrastu īstus džungļus ar trim neapkoptām kapu kopiņām un trīs līkiem koka krustiņiem... Pat frontē, ienaidnieka tiešā tuvumā, varējām savu biedru kapus labāk apkopt. (Pievienoju uzņēmumu).

Kaut arī to novērstu, tomēr jājautā, vai tā nav lieka līdzekļu (50.000 dol.!) iztērēšana dažu desmitu urnu novietošanai, ja šīm vajadzībām visās ASV malās ir latviešu kapu nodalījumi latviešu apdzīvotu vietu tuvumā, ar labi koptiem kapiem? Tai pašā laikā mums trūkst niecīgu līdzekļu vienkārša kapakmens uzlikšanai uz Jāņa Jaunsudrabiņa kapa!

Kaŗa invalīds

Trīs līki krusti „Brāļu kapos"...

VAI MŪZAS NOVEDUŠAS MALDU CEĻOS?

„Latvija Amerikā" 14. jūnija numurā O. Krolla rakstā „Pirms 200 gadiem Rīgā sākās operu izrādes" autors stāsta, ka pirmās izrādes (nav gan teikts, ka tās bijušas operas, bet ar audzinātāju raksturu) notikušas brīvajā dabā — laukumos.

Tālāk minēts 1782. gads, kad izrādes sākuši rīkot Mūzas telpās, Lielā Ķēniņu ielā. Kā redzams, te domātas Rīgas vācu biedrības Die Musse telpas (die Musse — patapa jeb no darba brīvs laiks). Šī Rīgas vācu biedrība ar kultūrāliem mērķiem darbojās līdz pat baltvācu izceļošanai no Latvijas 1939. gadā.

Tā kā vārds Mūza rakstā viscaur atkārtojas, ieskatu par nepieciešamu fakta sagrozījumu atgādināt.

Angelika Gailīte

Redakcijas piezīme: Pārpratums ar minētās vācu biedrības nosaukuma sagrozīšanu nav gluži raksta autora O. Krolla vaina vien. Formulējums manuskriptā bija tik neskaidrs, ka redakcija, Latvju enciklopēdijā nekādas norādes neatradusi, lika Mūsei pārvērsties par Mūzu... Par to atvainojamies.

Kas radīs trešo baltiešu organizāciju?

Mums ir baltiešu organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, ir arī organizācija BATUN Apvienoto nāciju informēšanai, bet ne mazāk svarīga būtu vēl trešā, vislabākais arī kopīga baltiešu organizācija. Mums nepieciešams plašs kvalificētu darbinieku tīkls, kas rūpētos, lai mūsu grāmatas, it sevišķi izdevumi par mums nodarītajām pārestībām un mūsu nenoliedzamo un neapstrīdamo taisnību, tiktu pārtulkotas un novietotas visās nozīmīgākajās pasaules un jo sevišķi universitāšu bibliotēkās. Šai laukā mums draud nopietnas briesmas, ka boļševiku literātūra iegūs pārsvaru, kā jau brīdina mūsu bibliotēkāri.

Viss, kas līdz šim šai laukā paveikts, lielāko tiesu bazējas uz dažu organizāciju un grāmatizdevēju, kā arī atsevišķu indivīdu pūlēm, kamēr komūnisti rīkojas organizēti un mērķtiecīgi, lai pasaules sirdsapziņai un sabiedriskajai domai nekad neienāktu prātā apstrīdēt krievu morāliskās tiesības uz laupījuma paturēšanu un sagremošanu. Un šim komūnistu pūlēm ir labas sekmes. To apliecina tādu darbu parādīšanās, kā Stefana Danna (Stephen P. Dunn) „Cultural Processes in the Baltic Area Under Soviet Rule", arī Lena Dreitona (Len Dreighton) spiegu romāns „The Billion Dollar Brain" ar latviešiem personāžā, tāpat aplami apgalvojumi vēstures grāmatās u. t. t.. Ir zināms, ka agrāk mums ļoti draudzīgi autori, piemēram — Helmreichs un Bleks (Black), krasi pārrakstījuši nodaļas par Baltijas valstīm savos Eiropas vēstures izdevumos. Protams, mums par ļaunu. Daudzi autori saņem svaigus materiālus no padomju iestādēm, tāpat bibliotēkas. Šos materiālus saņēmēji bezkritiski izmanto, vai arī — tie ir vispār vienīgie mūsu jautājumos, kas bibliotēkā atrodami.

Mums tomēr ir samērā labs „bruņojums" pret padomju paustajām nepatiesībām, kaut lielāko tiesu tikai angļu valodā. Šie darbi būtu tulkojami citās valodās. Tomēr viss, kas mums iznācis, līdz šim ir samērā vāji izplatīts. Blakus mūsu vēsturnieku prof. Dr. A. Spekkes un Dr. E. Andersona darbiem, lai še minētas citas nozīmīgākās grāmatas: Ādolfa Šildes „The profits of Slavery", Alfreda Bērziņa „The Unpunished Crime" un tikko iznākušā „The Two Faces of Coexistence" u. c. Arī pašreiz Zviedrijā izdodamā „Latvia, Country and People" varētu labi kalpot kā izziņu vai rokasgrāmata visos jautājumos par Latviju un tās neseno vēsturi. Mums ir vēl citas grāmatas, kuŗas gaida tulkošanu, kā E. Kārkleja „Vai atzīsties?" par čekas šausmu darbiem Latvijā, J. Simsona „Vorkutas gūstekņa stāsts", G. Janovska „Svešumā" u. c. Mums trūkst šo un līdzīgu darbu tulkojumu franču, itāliešu, spāņu un vācu valodā, kas ir absolūti nepieciešama lieta.

Latviešu preses biedrība apzinājusi ap 60 latviešu bibliotēkāru. Tie varētu veidot pamatu jaunai organizācijai, kuŗā būtu aicināmi visi mūsu mācības spēki un studenti. Šī organizācija būtu dibināma saziņā ar latviešu kultūras fondiem, no kuŗiem varētu gaidīt materiālo atbalstu un koordināciju.

Alfreds Pukīte

BENITA SILGALE

TĀ VISS SĀKĀS

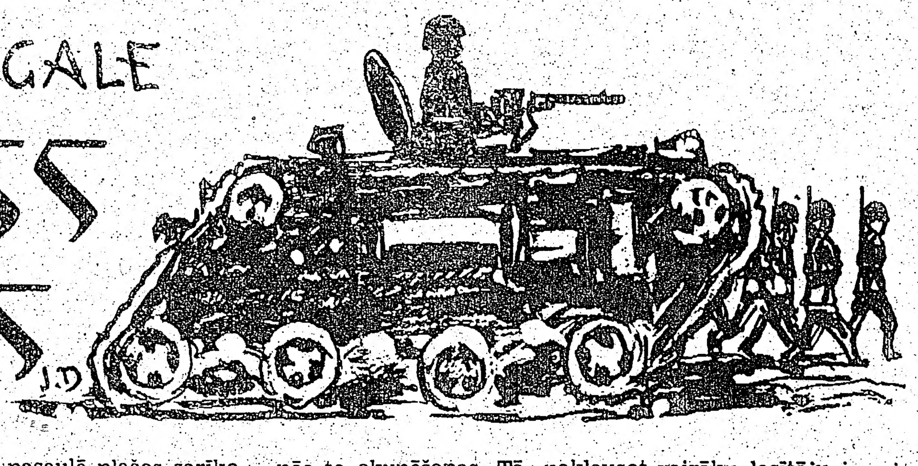

Nākošajā gadā latvieši brīvajā pasaulē plašos sarīkojumos atzīmēs Latvijas neatkarības proklamēšanas 50. gadadienu, reizē atgādinot Rietumiem, ka Baltijas valstu jautājums joprojām gaida uz nokārtojumu, pašreiz baltiešu tautām jau vairāk nekā divus gadu desmitus atkārtoti smokot nebrīvības un beztiesību miglā. Bet jau šogad Pad. savienība skaļi rībinās propagandas bungas, atzīmējot t. s. oktobŗa revolūcijas 50. gadadienu, kad aprītēs puse gadsimta kopš asiņainās komūnistu varas pārņemšanas Krievijā. Domājot par šo baigās necilvēcības varas jubileju, der atcerēties, ka tieši Baltijas valstis kļuva pirmie komūnistu upuŗi, sarkanarmijai 1940. gadā 17. jūnijā iebrūkot un okupējot šīs trīs mazās un miermīlīgās valstis. Pēc tam komūnisms arvien dziļāk iespiedās Eiropā, laupot brīvību daudzām citām tautām, un pamazām izplēta savu varu arī citos kontinentos. Šī agresīvā spiešanās uz priekšu turpinās vēl šodien, jo brīvā pasaule nespēj izšķirties par nopietnu pretošanos un cilvēces apdraudētāju atspiešanu vecajās robežās, lai ar šādu rīcību atdotu brīvību tagad jau tik ilgi apspiestajām tautām. Kamēr tas nav noticis, tikmēr jāatceras, ka šī komūnistu ekspansija sākās tieši ar Baltijas valstu okupēšanu, ka šis notikums bija sākums visam tālākajam.

Mūsu jaunā paaudze par notikumiem, kas risinājās otra pasaules kaŗa priekšvakarā un kaŗa sākuma posmā, tikai dzirdējusi, bet pati nav tos piedzīvojusi, varbūt vēl tagad īsti neizprot visas sakarības un iemeslus, kādēļ arī nezina izskaidrojuma komūnistu rīcībai Baltijas valstīs pēc to okupēšanas. Tā, paklausot vairāku lasītāju ierosinājumam, sākam iespiest šo Benitas Silgales tēlojumu un kopsakarību skaidrojumu, kuŗš, tā mēs vismaz ceram, sevišķi noderēs mūsu jaunajai audzei. Gan piezīmējams, ka 1. nodaļa ir vairāk literārs tēlojums, kādēļ gluži 100% neatbilst vēsturiskajai norisei.

Redakcija

1.

OKUPĀCIJAS PRIEKŠEPIZODS

Ārā kaut kur norībēja šāviens un pašķinda stikli.

Šāviens uztrauca no miega Latvijas robežsardzes Masļenku apgaitas priekšnieku Puriņu.

„Kas vēl nebūs jāpiedzīvo!" domādams, ka šāviens nejauši pasprucis kādam no viņam padotajiem robežsargiem, Puriņš izrājās un, izrausies no gultas, gāja pie loga raudzīties.

Te norībēja otrs šāviens, un Puriņš instinktīvi pasitās sāņus.

Lode, izurbusies cauri loga augšējam stiklam, atsitās pretējā sienā tieši virs Puriņu gultām un apbēra ar apmetuma drumslām Puriņa kundzi.

Ja pirmīt Puriņš vēl varēja domāt par nejaušību, tad tagad nebija vairs šaubu: šāvieni nāca no šosejas vai no priežu jaunaudzes aiz robežpārejas un bija raidīti robežsargu posteņa logos.

Bija vēl ļoti agrs rīts. Kā telpā, tā ārā valdīja rītausmas rožainā krēsla. Taču tā nekavēja Puriņa pieradušās acis saskatīt sarkanarmiešus slēpjamies posteņa priekšā pa šosejas grāvjiem un pierobežu jaunaudzi.

„Kas tur notiek?" Puriņa kundze bikli ieprasījās, rausdama no gultas kaļķainās drumslas.

„Krievi sanākuši," Puriņš atsaucās, gar loga malu uzmanīgi vērodams ārpusē notiekošo.

„Ko tad šie tik agri?" Puriņa kundze brīnījās.

Parasti abu kaimiņvalstu — Latvijas un Padomju savienības — robežsargu ikdienas attieksmes nebija naidīgas. Nepagāja neviena diena, kad tie nesalasījās pa diviem vai trim pie robežpārejas katrs savā pusē un neaprunājās. Krievi, kā jau pie politiskiem sektantiem parasts, slavēja savu iekārtu un tiešos ieguvumus, kuŗus ar komūnisma palīdzību panākuši. Latvieši neticīgi smīnēja un savu neticību argumentēja ar to, ka tik uzbāzīga un neatlaidīga aģitācija vajadzīga tikai brāķa precei, aba manta turpretim ir kvalitātes liecība pati par sevi, kādēļ nekādas ieteikšanas nav vajadzīgas. Parasti šie disputi notika pēcpusdienās, kad visi mājas darbi bija apdarīti, visas gaitas apietas un visi pienākumi veikti. Krievi arvien mēdza ierasties pie robežas pirmie. Taču nebija vēl piedzīvots, ka tie kādreiz būtu ieradušies jau tik agrā rītā, pareizāk — vēl naktī.

„Nebūs taču sadomājuši mums uzbrukt?" Puriņa kundze bažīgi meklēja kādu izskaidrojumu neparastajam krievu apciemojumam.

Dzirdēts jau bija un pat avīzēs rakstīja, ka padomju robežsargi, sadzērušies vai citādi sadūšojušies, palaikam mēdzot izprovocēt kaimiņzemju robežsargus uz sadursmi, lai pēc tam tos apsūdzētu par uzbrucējiem. Taču nebija vēl dzirdēts, ka krievi kaut kur tāpat būtu izdarījušies arī ar saviem latviešu kaimiņiem. Vai tad nu tieši Masļenku robežposteni viņi tagad būtu izvēlējušies par savu pirmo upuri?

Taču par to vairs nevarēja būt šaubu: šautenes turēdami šaušanas gatavībā un rokas granātas draudīgi cilādami, krievi zaglīgi, bet neatlaidīgi tuvojās posteņa ēkai, un viņu bija neparasti daudz.

„Acīm redzot, šoreiz viņu nodoms nav mums draudzīgs," Puriņš konstatēja.

„Bet tādā gadījumā taču vajadzētu būt kādam iemeslam," viņa sieva nevarēja nomierināties.

„Iemesls jau ir," Puriņš nopietnā balsī atteica. „Viņiem uzdots iegūt visu pasauli un uzspiest komūnismu visai cilvēcei. Bet mēs viņu sistēmu neatzīstam un noraidām. Tas, no viņu viedokļa raugoties, ir ļoti svarīgs iemesls, kuŗa dēļ var uzbrukt un iznīcināt ne vien mazo Masļenku robežsargu posteni, bet arī visu Latviju un vēl daudz vairāk."

Pavēries gar loga malu laukā, Puriņš pār plecu vēl piebilda:

„Vai zini, būtu prātīgi, ja tu ar bērniem tagad atstātu posteni un paslēptos kaut kur ciemā pie draugiem, kamēr vēl nav par vēlu . . ."

Varonīgā sieva atbildes vietā paķēra patšauteni ar patronu somu un zīmīgi paskatījās vīrā:

„Ja būs vajadzīgs, es cīnīšos kopā ar tevi!"

„Es tāpat!" no otras istabas atsaucās cita balss.

Tas bija Puriņu vienīgais dēls, tikko kļuvis četrpadsmit gadu vecs.

„Kā zināt," Puriņš bez kādas ierunas noteica, it kā tā būtu pati par sevi saprotama rīcība. „Taču meitenes te nevar palikt!"

Kā parasti katru gadu, arī šai gadā Puriņa brāļa meita Ilze, sākoties skolu vasaras brīvlaikam, bija ieradusies no Rīgas Masļenkos paciemoties un paelpot svaigo lauku gaisu. Šoreiz viņa bija atvedusi arī savu draudzeni Ievu.

Šāvienu pamodinātas un kņadas pagalmā satrauktas, meitenes iesteidzās Puriņu istabā.

(Turpinājums sekos)

...VIJA
...DIENA, 1967. G. 21. JŪNIJS
...AKCIJA TORONTO,
Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston ... tālr. 531—4533;
Silvija Ancāne, sastiedzama re...
...dolfs Noritis, 1749 Victoria Park ..., Ont.; tālr. 759—3076;
Podnieks, 26 Underhill Dr., Don ...3;
Teteris, 17 Chester Hill Rd., ...226.
EIROPA:
...ünster/Westf., Von Einem Str. 19.
...n Kanadā — par mēnesi $1.50; $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu ...
...$4.40 par 1 collas slejas telpu.

...ešo
...zāciju?

...valodās. Tomēr viss, kas mums ...iznācis, līdz šim ir samērā vāji izplatīts. Blakus mūsu vēsturnie...ku prof. Dr. A. Spekkes un Dr. E. Andersona darbiem, lai še minētas citas nozīmīgākās grāmatas: Ādolfa Šildes „The prophets of Slavery", Alfreda Bērziņa „The Unpunished Crime" un tikko iznākušā „The Two Faces of Coexistence" u. c. Arī pašreiz Zviedrijā izdodamā „Latvia, Country and People" varētu labi noderēt ... par Latviju un tās nesenо vēsturi. Mums ir vēl citas grāmatas, ku...ras gaida tulkošanu, kā E. Kārkleja „Vai atzīsties?" par čekas šausmu darbiem Latvijā, J. Simsona „Vorkutas gūstekņa stāsts", A. Janovska „Svešumā" u. c. Mums trūkst šo un līdzīgu darbu tulkojumu franču, itāliešu, spāņu un vācu valodā, kas ir absolūti nepieciešama lieta.

Latviešu preses biedrība apzinājusi ap 60 latviešu bibliotēkāru. Tie varētu veidot pamatu jaunai organizācijai, kurā būtu aicināmi visi mūsu mācības spēki un studenti. Šī organizācija būtu dibināma saziņā ar latviešu kultūras fondiem, no kuriem varētu gaidīt materiālo atbalstu un koordināciju.

Alfreds Pukīte

...s nevarēja būt šaubu: šautenes ... gatavībā un rokas granātas ... krievi zaglīgi, bet neatlaidīgi ..., un viņu bija neparasti daudz. ...preiz viņa nodoms nav mums ... konstatēja.

...ziņā taču vajadzētu būt kādam ...eva nevarēja nomierināties.

Puriņš nopietnā balsī atteica. ...tu visu pasauli un uzspiest ko...ēcei. Bet mēs viņu sistēmu ne...ām. Tas, no viņu viedokļa rau...s iemesls, kura dēļ var uz...ne vien mazo Masļenku robe...ari visu Latviju un vēl daudz ...

...malu laukā, Puriņš pār plecu ...

...rāligi, ja tu ar bērniem tagad ... paslēptos kaut kur ciemā pie ...vēl nav par vēlu . . ."

...bildes vietā paķēra patšauteni ...n zimīgi paskatījās viņā:

..., es cīnīšos kopā ar tevi!"

...ras istabas atsaucās cita balss, ...vienīgais dēls, tikko kļuvis četr...

...ņēs, bija kādas ierunas noteica, ...ar sevi saprotama rīcība. „Taču ...palikt!"

... gadu, arī šai gadā Puriņa brā...s skolu vasaras brīvlaikam, ...īgas Masļenkos paciemoties un ...u gaisu. Šoreiz viņa bija atve...gandri Ievu.

...cātas un knadas pagalmā sa...iesteidzās Puriņu istabā.

...turpinājums sekos)

Margarita Ausala

Kad ziemā zied liepas

SARUNA AR ŠTUTGARTES OPERAS DZIEDONI RENĀTI GŪTMANI

Smalks sniegputenis viegli sijāja pāri ziemīgajiem Lejassaksijas kalniem un lejām, kad ļāvos vilciena ritmiskajam ritējumam uz Reinas pusi. Aiz platā loga garām slīdēja ziemas miegā iegrimuši balti klaji, ledainos krastos norimusi upe. Tikai pati kupeja likās elpojam liepziedu smaržu. Varbūt pie tā sava daļa bija Štutgartes operas dziedonei Renātei Gūtmanei, kas, kupejas stūrī iesēdusi, pieminēja savas bērnu dienas tēva mājā Zemgalē. Katrs viņas vārds bija kā bērna mīkstā pēda, kas iztekā no kakta kaktā, pāri augļu dārzam, laukiem un pļavām.

„Liepas", teica dziedone, pieliekusi logam balto vaigu. „Liepas tur smaržoja kā vairs nekur citur pasaulē."

Varbūt tādēļ vēl šodien viņas balsij ir tāds salds un tumšs bišu sanējums?

Visvairāk atmiņu tomēr palicis no Rīgas. Skaņām un saskaņām bija pievīts vecāku mājā viss. Mūzika virmoja gaisā, un bērns to sevī uzņēma ar katru elpas vilcienu. Renātes Gūtmanes māte bija dziedātāja, beigusi Leipcigas konservatoriju. Zem baltajiem griestiem tika bieži muzicēts, sevišķi, kad viesos iegriezās Viktors Kviesis.

Šādā vidē vēlēšanās pašai dziedāt nākusi pati no sevis agrā bērnībā, un meitenes māte ar prieku to visādi atbalstīja. No gada uz gadu viņa bija arī pirmā skolotāja, sagatavojot mazo solisti arī skolas sarīkojumiem. Tā viņa sākusi koncertēt, pierast pie skatuves dēļiem. Visvairāk prātā iegūluši skolas 18. novembra svētku akti ar savu svinīgumu un pacilājumu.

Sniegputenis aiz vilciena loga bija pierimis. Tālu austrumu pusē palikusi Hanovera, kur arī bija Latvijas valstssvētku akts, piedaloties pazīstamiem vācu sabiedrības pārstāvjiem. Atkal svinīgajā sanāksmē dziedāja Renāte Gūtmane, bet nu jau nobriedusi māksliniece, kas izlauzusi sev ceļu vācu mūzikas pasaulē un ieguvusi daudz cienītāju ar savu darbu operā. Ievērojot to, ka visa viņas izaugšana un izveidošanās notikusi vācu mūzikas pasaulē, kurai it visur arvien bijis ļoti dominants spēks, ar aizkustinājumu bija jāklausās, kā viņa ar aizvērtām acīm dziedāja mūsu tautas dziesmas. Varbūt tur ēnojās Rīgas ielas un Zemgales lauki? Sanāksmes nobeigumā Renātes Gūtmanes spēcīgais drāmatiskais mecosoprāns pacēlās kā zelta taure, skaņās vīdams savu spožumu ar Borisa Piekalnīša basu un atdzīvinādams svētku saimei Eduarda Virzas mistiskā karoga varenumu.

Kupejā mēs bijām četri. Plato plecu atzveltnī iespiedis, vēlās naktis atsnauda rustikālais basa īpašnieks B. Piekalnītis. Vācu kapelmeistars, kas abus dziedoņus pavadīja pie klavierēm, ar vācieša kārtību uzmanīgi salocīja savu sviestmaižu papīru, brīdi vēroja garāmslīdošās ainavas un tad vērsa manu uzmanību uz kalniem, kas spēji izauga no līdzenuma abpus upei. Tie Reinas vārti. Cik cīņu te nav noticis gadsimtiem cauri!

Tā arī bija neganta nāves un uguņu viesuļvētra, kas ar pēdējo kaŗu izrāva Renāti Gūtmani no Latvijas. Sākumā gaitas viņu novedušas Meklenburgā. Laimīgā kārtā ceļš viņai pavērās tālāk uz dienvidiem. Meklenburgai mūsu bēgļu vēsturē ir drūma pieskaņa. Tik daudziem latviešiem, sarkanarmijai ierodoties, no turienes vairs bija tikai viens ceļš — uz Sibiriju.

Nopietnas un sistēmatiskas studijas Gūtmane uzsākusi Ķelnes mūzikas augstskolā pie pazīstama dziedāšanas paidagoga profesora Gletengerga. Ķelne ar savu gotisko katedrāli un možo mūzikas dzīvi nepamet neviena ceļotāja neapdāvinātа ar kādu īpašu burvību, kāda tikai šai Reinas pilsētai var būt. Tādu dāvanu māksliniece saņēmusi arī savas mūzikālās augšanas laikā.

Saule pēkšņi pāršķēla pelēko ziemas debesi un piešļāca sniegotās ielejas ar gaismu un mirdzumu, mezdama atspulgu arī dziedones augstajos acu lokos un spēcīgajos vaibstos, kas pilni ar izteiksmi un vitālitāti.

„Operas gaitas," spožajā Nibelungu ainavā vērdamās, Renāte Gūtmane atsāka pagātnes pavedienu, „man sākās ļoti agri. Biju vēl tikai studente, kad Āchenas operas direktors mani dzirdēja skolas vakarā un turpat tūlīt aicināja dziedāt L. Janačeka operā „Jenūfa" titullomu. Es vēl nebiju pat pilngadīga. Tā manu pirmo līgumu nācās parakstīt tētim. Mana pirmā uzstāšanās tomēr guva labus panākumus, un es Āchenas operā paliku vēl vienu gadu."

Sākumam Āchenā sekojuši 3 gadi Maincā un 4 Karlsrūē. Te Renāte Gūtmane iepazinās ar dziedoni Bertramu un apprecējās. Kopīgais darbs un kopīgās intereses deva daudz dalītas rosmes, prieka un panākumu. Pēdējie 5 gadi pavadīti Štutgartē un nodziedāti turienes operā.

Opera liekas iesūkusies mākslinieces būtībā. Uznākot uz kailas skatuves, tā it kā uzplaiksnī krāsu un gaismas efektos, un neredzami sekotāji pavada viņas uznākšanu un noiešanu. Laikam tā ir daļa no t. s. kopmākslas izjūtas, kā Richards Vāgners apzīmēja operu, kurā teksts, tēlojums un mūzika veido vienu kopīgu mākslas pārdzīvojumu; ja ne, tā vairs nav laba opera. Arī operdziedonis nevar būt šai ziņā pilnīgs, ja viņa dziedājums ir tikai viens vienīgs, no nekā neatkarīgs monologs. Protams, gadās jau arī otrādi, ka labam operniekam nav iespējams pārskaņoties uz koncertdziesmas vienkāršo un intimo dialogu ar auditoriju.

Renātes Gūtmanes repertuārs ir liels. Vislielākie panākumi un labākās atsauksmes kritikā bijušas par Karmēnu, Dalilu, Amnerisu, Santucu. Tomēr, kad jautāju par vismīļāko lomu, dziedone kļuva domīga: „Tas ir grūti atbildams jautājums. Tikko iestudēju kaut ko jaunu, tad šis jaunais ir mans pilnīgākais un skaistākais uzdevums."

Varbūt šie vārdi visvairāk raksturo pilnasinīgo mākslinieci. Visa pagātne viņai uzņemta ar pašu par sevi saprotamu un dabisku augšanas kāri. Tagadne ir iegūtā paturēšana un izveidošana. Bet jaunu uzdevumu vilinājums, jaunu sniegumu kārdinājums, sevis piepildīšanas aizrāve un skaistuma prieks — tas pieder nākotnei. Vienkāršība un pašapziņa raksturo katru spējīgu mākslinieku. Un prieks par nākotnes izaicinājumu.

Kaut Renāte Gūtmane nevērpj tālus plānus, ko no cilvēka gribas atkarīgs liktenis var pārvērst pavisam citādus, pati viņas darbīgā dzīve nosaka tādus plānus tuvākā nākotnē. Rudenī māksliniece domā kopā ar vīru paveikt koncertu turneju Vācijā. Domājams, ka labi veiksies izkārtot arī turneju pa Grieķiju, Turciju un pārējo Mazāziju. 1968. gadā viņa domā atkārtot savu Amerikas koncertturneju un — ja laiks atļautu — paveikt tādu arī Austrālijā.

Nule Gūtmane dziedāja Anglijas latviešu 8. dziesmu dienu ietvaros Lesterā. Viņa dziedāja mūzikas jaundarbu vakarā mūsu komoponistu darbu pirmatskaņojumus un ieskandināja visus svētkus, piedaloties ar dziesmu izlasi rakstnieku vakarā.

Vilciens rāvās tālāk cauri saules pielietajiem sniega klajiem, garām piesnigušu egļu noaugušajiem pakalniem, ledus vižņos iemigušu Reinu. Bija tā, it kā vilciens dotos uz kādu nekurieni.

„Labi, ka darbs mani dažkārt aizved tālumā, svešās zemēs un svešos ļaudīs," teica Gūtmane, un viņas acis aizplīvuroja ziemeļnieciska dūmaka. „Blakus mūzikai tā ir mana lielākā ilgošanās."

Cik ziemeļnieciska ir šī ilgošanās pēc tāluma kā Veidenbauma baltajiem padebešu gulbjiem un Poruka zemei, „kur zem palmām ziedons dus", jo katrs ziemeļnieks savā dziļākajā būtībā ir romantiķis. Tādēļ nepārsteidz arī mākslinieces izvēle iemīļotajos skaņražos — E. Dārziņš, Jānis Mediņš, J. Brāmss un H. Volfs.

Sarunas kupejā bija apklusušas. Ikviens kaut ko domāja pie sevis savā nodabā. Tikai gaiss bija pieaudiis kādas nedzirdamas mūzikas un Zemgales liepu smaržas.

Operdziedone Renāte Gūtmane

Jānis Tanks

14. JŪNIJS

To nakti neaizmirsti,
kad tavus brāļus projām veda,
to sāpju ceļu vērā liec,
ko tava tauta izmisumā
vēl tagad katru dienu iet.

Stāstiet savam mazberniem un citiem,
stāstiet visiem apmātiem un akliem
par savas tautas dziļo postu,
par vienu pašu baigu nakti,
par tūkstošiem, kas moku ceļā bija,
vēl tagad ir un būs,
ar ciešanām un nāvi savienoti.

Stāstiet to kurliem un neredzīgiem,
stāstiet, varbūt kāds to sadzirdēs
un ieraudzīs jūsu acīs izmisumu
un sirdī paslēpto naidu,
jeb jūs aiziesit nesaprasti,
atmetot pasaulei ar roku,
tai pašai aizbraucot uz elli.

Vilis Hazners

Koeksistences divas sejas

ALFRĒDS BĒRZIŅŠ „THE TWO FACES OF COEXISTENCE", IZDEVIS ROBERT SPELLER & SONS PUBLISHERS ŅUJORKĀ 1967. GADĀ

Pēdējās neatkarīgās Latvijas valdības sabiedrisko lietu ministrs Alfrēds Bērziņš pieder pie tiem Latvijas tiesību cīnītājiem, kuŗu darba rezultātiem trimdā ir un paliks izcila nozīme. Ne vien viņa darbība vairākās politiskās un sabiedriskās latviešu un starptautiskās institūcijās, bet arī publicēšanās svešās valodās arvien būs jānovērtē kā nozīmīgs devums mūsu nelaimīgās tēvu zemes labā.

Ja piecdesmitajos gados Alfrēds Bērziņš izpelnījās lielu uzmanību ar savu liecību Kerstena komisijā, tāpat ar ļoti pārliecinošu rakstu pazīstamā žurnāla „Life" slejās, tad sekojošie viņa publicista gadi raksturojas ar trim grāmatām angļu valodā — „Es redzēju Višinski boļševizējam Latviju" (I Saw Vishinsky Bolshevize Latvia", 1948. g), „Nesodīts noziegums (The Unpunished Crime, 1963. g., divi izdevumi) un nupat iznākušā grāmata „Koeksistences divas sejas" (The Two Faces of Coexistence). Starplaikā iznāca arī viņa atmiņu krājums „Labie gadi" latviešu valodā (1963. g., trīs izdevumi). Tāpat ar lielu gandarījumu pieminami viņa daudzie raksti citās valodās un it sevišķi latviešu preses izdevumos. Viss minētais liecina, ka mūsu nacionālās valdības loceklis nav varējis piedot komūnistiskās vardarbības mūsu zemē un arī nedomā tās piedot, bet arvien kāpināti strādājis savas tautas brīvības atgūšanas centienu labā, cenzdamies plaši apgaismot komūnistiskās nelaimes un to izplatīšanos pasaulē.

Agrāk publicētie darbi grāmatu veikalos nav dabūjami. „Koeksistences divas sejas" ir ievērojams izdevums ne vien satura ziņā, bet jo sevišķi vēl tādēļ, ka tas parādījies tirgū tieši komūnistu revolūcijas 50 gadu atzīmēšanas priekšvakarā, arī mūsu Latvijas un pārējo Baltijas valstu 50 gadu neatkarības pasludināšanas priekšgadā. Abu šo atceru laikā visiem būtu jāzina, ko nozīmē komūnisma izplatīšanās pasaulē un kādā veidā tas skāris mūsu Baltijas telpu.

No grāmatas „Koeksistences divas sejas" 360 lappusēm četras aptver bibliografiju, bet trīs ziedotas indekam resp. norādījumiem uz avotiem un personām, par kuŗām autors grāmatā runājis. Grāmatā ir šādas 15 nodaļas: Ļeņins un kapitālisms; Miers un padomju politika; Draudzības un neuzbrukšanas līgumi kā ierocis padomju impeŗiālistiskajai politikai; Polijas traģēdija; Padomju uzbrukums Somijai; Padomju savienība okupē Baltijas valstis; Višinskis Bukarestā; Sarkanais terrors Bulgārijā; Pārkārtojumi Ungārijā; Beneša vilšanās; Koeksistences divas sejas; Komūnistu stratēģija un taktika Staļina laikā; Padomju koeksistences politika pēc Staļina aiziešanas; Dažas brīdinātājas balsis; Noslēguma vārdi.

Grāmatas ievadvārdos un pirmajā nodaļās autors iztirzā komūnisma izplatīšanās iespējas un pievērš lasītāja uzmanību Ļeņina komūnisma doktrīnai, komūnisma teorijai, gala mērķiem un darbības metodēm. Pēdējās dažkārt ir mainījušās, bet gala mērķis palicis tas pats, un tā sasniegšanai Ļeņina mācības garā gājuši visi pēc Ļeņina nākušie komūnistiskās imperijas vadītāji. Gala mērķis ir kapitālisma un demokratisma iznīcināšana, un tā pamatā jālieto trīs sabiedrību mulsinoši paņēmieni: kāpināta propaganda miera saglabāšanas vārdā, neuzbrukšanas līgumu parakstīšana un „sadarbība" ar citām zemēm kultūras un saimnieciskā laukā. Šie paņēmieni arī rāda, ka kopš Ļeņina nāves 1924. gadā komūnisms gājis tikai uz priekšu: kad Ļeņins mira, padomijā valdīja gan saimniecisks, gan militārs chaoss, bet šodien, pēc mazliet vairāk nekā 40 gadiem, Pad. savieba jau sasniegusi otras valsts stāvokli pasaulē un komūnismam jau pakļauta trešā daļa pasaules iedzīvotāju! Ja tas tā, tad tā ir labākā liecība Ļeņina teorijas praktiskajai iedzīvināšanai pasaulē, alga viena, vai tas nāktu no Maskavas, Pekingas vai citas komūnistiskas zemes.

Grāmatas nākamās nodaļas ļoti brīdinošā veidā pierāda, kādā veidā notikusi līdz šim komūnistiskās mācības nostiprināšanās pasaulē, kā praktiski veikta līdz otram pasaules kaŗam neatkarīgo valstu pakļaušana Kremļa varai, cik naīvi dažkārt bijuši rietumvalstu vadītāji komūnisma izplešanās priekšā un kādas bries-

(Nobeigums 5. lpp.)

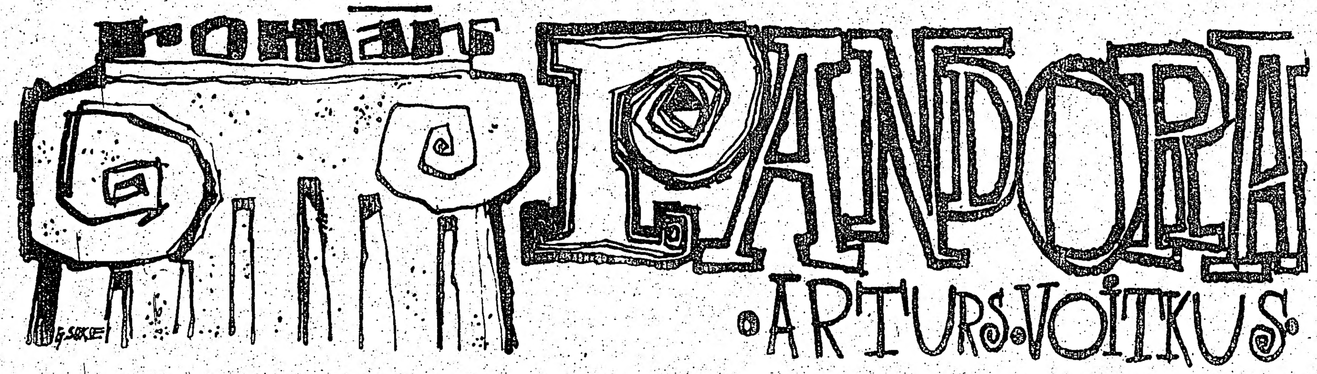

(30. turpinājums)

— Uldi, es tevi iekaŗu! — viņš pēkšņi dzirdēja Bruņa balsi.

Leide sniedza Uldim piepildītu alus glāzi. Piesarcis Uldis pietrūkās kājās un, kā mācīts, melno galvseģi norāvis un rokā turēdams, steigšus iztukšoja pasniegto soda glāzi.

— Tu zini, par ko tevi iekāru? — Leide jautāja. Mežs un pārējie bija abus atstājuši vienus.

Izdzertais alus Ulža galvā radīja vieglu reibuli. Viņš nebija pie alkohola pieradis, vakariņas arī nebija ēstas.

— Lāga nezinu, — viņš atteica. — Laikam tāpēc, ka neizaicināju Mežu. Bet viņš jau nekā tāda nepateica, kam varēja pieķerties.

— Pareizi, Uldi. Un to tu ievēro: mēs te esam, lai izaugtu par vīriem. Vīrs neļauj savu godu mīt kājām. Vīrs neļauj par sevi citiem zoboties un sevi piemuļķot. Tiešus uzbrukumus pazīt nav māksla. Tos tu uz reizes ievērosi. Bet dzīvē bieži jāsastopas ar apslēptiem uzbrukumiem — un tāpēc mēs te vingrināmies. Te tu esi draugu starpā un neviens tev ļauna nevēl. Tevi āzēs uz velna paraušanu, bet ne, lai tevi pazemotu, bet dotu iespēju vingrināties atšķirt otra domas.

— Bet kuŗā brīdī tad man vajadzēja reaģēt? — Uldis nelaimīgi skatījās Brunī. — Viņš neteica neviena apvainotāja vārda!

— Teica gan. Vispirms jau tu pats ielaidies bērnišķīgā skaidrošanā par vārda jurisprudence izcelsmi, pēc tam nekā neteici, kad Mežs apbrīnoja tavu mazo galviņu. Gribi vēl alu? Atnes pāris pudeļu!

Uldis aizsteidzās izpildīt rīkojumu. Atgriezies viņš neziņā palika Brunim blakus kājās stāvot.

— Piesēdies! — Brunis Leide mudināja. — Iedzersim, parunāsimies.

— Komilitoni, vai es drīkstu ko jautāt? — Uldis sēzdamies vaicāja.

— Pūt laukā!

Uldis apmulsa. Saruna bija tik draudzīga, ka Bruņa izteicienu varēja uzskatīt par laipnību. Bet tomēr: pūt laukā? Vai te atkal kas neslēpās?

Drošs bija drošs.

— Es tevi izaicinu! — Uldis paziņoja un atstāja Bruni vienu. Sameklējis starpnieku, Uldis ar tā palīdzību panāca, ka Brunis smaidīdams atvainojās.

— Pareizi, fuksīt! — Leide uzslavēja, kad atkal abi blakus sēdēja pie galda. — Šoreiz tevi nemaz nebiju domājis ne āzēt, ne provocēt, bet tu darīji pareizi. Īsts vīrs ļauj ar sevi runāt tikai pieklājīgi. Ko tu man pirmīt gribēji prasīt?

— Vai man obligāti vienmēr jādzer?

— Vai tev oldermanis to nav skaidrojis? — Leide brīnījās.

— Viņš runāja par principiālajiem nedzērājiem. Bet es neesmu pilnīgs atturībnieks.

— Tevi neviens nevar piespiest dzert, ja tu negribi. Mums ir ieradums, runājoties palaist apkārt alus kausu, bet mēs katrs no tā baudām tik, cik paši gribam. Un ja negribam nemaz — laižam garām. Tu te, droši vien, esi redzējis tādus, kas nespēj savaldīties un sadzeŗas pāri mēram, bet paskaties apkārt: te šovakar ir kopā turpat piecdesmit vai sešdesmit studentu. Pēc kādas stundas visi izklīdīs. Vai kāds te ir sadzēries? Nē, fuksīt. Viss atkarājas no tevis paša. Tev te būs kārdināšanas un tev te būs vilinājumi — kā visur un vienmēr dzīvē. Daži, protams, neiztur un aiziet postā, bet tas ar viņiem būtu noticis arī tad, ja viņi nebūtu ienākuši korporācijā.

— Bet kāpēc vispār vajag — kā tu teici — palaist apkārt alus kausu? Kāpēc nevar parunāties tāpat?

Leide iesmējās.

— To tu prasi kādam gudrākam. Bet dzīvē mēs vispār bieži darām lietas, par kuŗām jāprasa: kāpēc?

Pēkšņā impulsā Uldis jautāja:

— Vai tu būtu ar mieru kļūt mans krāsu tēvs?

Oldermanis bija pirmajā sanāksmē licis izvēlēties kādu vecāku studentu par krāsu tēvu. Tā uzdevums bija jauno studentu ievadīt korporācijas sadzīvē.

Brunis Leide ilgi skatījās Uldī.

— Tu mani, fuksīt, vēl nepazīsti, — Leide beidzot teica. — Tu mūs vispār vēl nepazīsti. Iepazīsties arī ar citiem un izvēlies tad. Un es tev neņemšu ļaunā, ja tu izvēlēsies pēc kāda laika citu.

Un tagad, sāpošo plecu apkopis, Uldis vēlreiz pārdomāja Bruņa Leides vārdus. Bet viņa lēmums bija drošs. Uz Bruni Leidi tam bija uzticība, lai gan vēl šai pašā vakarā kāds bija teicis, ka Brunis esot viens no kašķīgākajiem studentiem, kam bijušas visvairāk saraušanās un menzūras ar citu korporāciju piederīgajiem. Brunim daudz draugu neesot. Viņš eksistējot tikai ar to, ka visiem bailes no tā rapieŗa ātruma un nekļūdainības.

Ulža plecs tām bija labākais pierādījums.

⁂

Elizabete Ekerte, dzimusi Dzilna, bija Krišjāņa Rūsiņa māsīca un Ilgas krustmāte. Divas reizes gadā — Ziemsvētkos un Lieldienās — Ekerti brauca ciemos uz Jelgavu pie Rūsiņiem, divas reizes — Jāņos un 18. novembrī — Rūsiņi brauca uz Rīgu pie Ekertiem. Namu un veikalu Brīvības ielā Elizabete bija mantojusi un uz tiem bija lepna. Rudolfu Ekertu viņa bija apprecējusi pati un par to kaunējās. Ne par to, ka Rudolfs bija vācietis — tādu pasaulē daudz, bet par to, ka tas bija pastulbs. Viņi bija iepazinušies kaŗa laikā Jelgavā, kad Elizabete viesojās pie vecajiem Rūsiņiem. Toreiz Rudolfs kalpoja vācu armijā, bija leitnants un izskatījās varen iznesīgs. Vācu armija tai laikā bija uzvarētāja armija. Rudolfs prata veikli sacirst papēžus un turējās stalti kā jātnieka pīķis. Tā bija mīlestība uz pirmā skatiena, un kad karš beidzās, Rudolfs atrakstīja Elizabetei no Bavārijas, ka neesot aizmirsis viņas zilās acis, vai viņa būtu ar mieru mainīt savu uzvārdu un kļūt par Frau Eckert. Viņš pat esot gatavs doties dzīvot uz Rīgu, kaut arī Minchene daudz lielāka un varenāka pilsēta. Viņš saprotot, ka esot tagad tikai nožēlojamas, sakautas armijas bijušais leitnants, bet vai galvenais neesot pats cilvēks?

Elizabete atcerējās skaistās pastaigas kopā ar iznesīgo Rudolfu; atcerējās viņa strupās, noteiktās pavēles vācu karavīriem; atcerējās, cik godbijīgi tie sveicinot viņa priekšā izstiepās; atcerējās arī skūpstus un mūžīgās mīlestības un uzticības solījumus un — aizrakstīja, ka gaidīs Rudolfu atplestām rokām. Kad Rudolfs ieradās, viņa līgavaiņa nošļukušo izskatu lika uz garā ceļa lēses. Pēc divām nedēļām viņi apprecējās, kaut arī vecie Dzilnas apgalvoja, ka Elizabete izdarot dulnumu, ko visu mūžu nožēlošot.

(Turpinājums sekos)

Ar Latvijas sauli sirdī

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA IESPAIDI UN VĒROJUMI HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLAS 12. IZLAIDUMA AKTĀ

„Ceļš uz zinātnes kalna virsotni nav viegls, bet, kad tā sasniegta, jūsu skatienam paveras brīnišķīgs skats — plašums un tāles ar vēl daudz augstākām virsotnēm. To es gribētu teikt par latvisko skolu un šāgada absolventiem. Ar latviešu skolas beigšanu jums paveras skats uz latvisko gara pasauli un visas iespējas tālākajai dzīvei," Hamiltonas latviešu skolas svinīgā izlaiduma akta ievadījumā 10. jūnijā teica māc. E. Pavasars.

Skolas vecāku padomes pārstāvis E. Bitmanis savā uzrunā norādīja, ka absolventi ar gandarījumu var atskatīties uz paveikto darbu — par prieku sev, vecākiem un skolotājiem. Pēc 8 kopā nostalģiskos gadiem ir, varbūt, skumji šķirties, bet skolas beidzējiem dota iespēja savas latviskās zināšanas papildināt vietējā latviešu ģimnazijā.

Ziņojumu par skolas darbu sniedza ilggadējā pārzine E. Gulbe, kas šos pienākumus veic jau kopš skolas dibināšanas. Šāgada izlaidums ir jau 12. pēc skaita skolas pastāvēšanas laikā. Ieskaitot šāgadā 11 absolventus, Hamiltonas latviešu skolu līdz šim beiguši 111 audzēkņi. Aizvadītajā mācību gadā skolā darbojušies 17 skolotāji un mācījušies 117 skolēni. Šogad skolas vadība apbalvojusi 31 audzēkni par ļoti labām sekmēm mācībās, bet 25 saņēmuši atzinības rakstus par mācību nekavēšanu. Sakarā ar skolas padomes vienošanos, sākot ar šo gadu, skolai ir arī savas īpašas krūšu nozīmes, kuras pēc skolotājas Z. Poles meta izgatavojis zeltkalis A. Gugāns Toronto. Pirmie jaunās skolas nozīmes izlaiduma aktā saņēma šāgada absolventi. Sveicot viņus, skolas pārzine E. Gulbe tiem novēlēja dzīvē sekot visām labajām atziņām, kuras gūtas skolā, turēt godā prātu, sargāt tikumu, mīlēt daiļumu un ziedot visus spēkus tēvijai Latvijai, lai tā reiz atkal kļūtu brīva.

LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks skolas saimi un absolventus sveica rakstveidā, norādot, ka tieši no mūsu skolām atkarāja latviskuma saglabāšana svešumā. Tālāk J. Mežaks vēlēja, lai skolas darbs sekmējas, saņemot visu vecāku atbalstu; lai skolai izdodas ieaudzināt savos audzēkņos patstāvības un tautas lepnuma garu. Katrs var asimilēties, bet tikai labākie un stiprākie nezaudē savu tautību arī svešumā. — Ar apņemšanos pildīt šo LNAK izglītības nozares vadītāja aicinājumu skolas pārzine E. Gulbe lūdza visus svinīgā akta dalībniekus, izlūdzoties Dieva palīdzību, vienoties Latvijas himnā.

Skolas karogu glabāšanā nākošajai klasei nodeva absolventi Astrīde Ķiķauka, Sarmīte Bulte un Jānis Grīnvalds, bet to pieņema Kārlis Grāvītis, Anita Leja un Dzintra Rudzīte.

Apliecības par skolas beigšanu absolventiem pasniedza skolas pārzine E. Gulbe un klases audzinātāja E. Fogele. Tāpat kā iepriekšējos gados, vietējā ev. lut. Krusta draudze katram absolventam bija dāvinājusi pa grāmatai, kuras pasniedza draudzes pr-ks A. Lapups. Ar visaugstākajām sekmēm šogad skolu kā pirmā beigusi Astrīde Ķiķauka, atzinībai saņemot Hamiltonas DV nodaļas balvu. Par izcilām sekmēm mācībās un latvisku stāju Hamiltonas latviešu biedrības un rakstnieces Birutas Senkēvičas balvas velti saņēma Jānis Grīnvalds. Tāpat par labām sekmēm mācībās vietējā jaunatnes pulciņa Rota balvu saņēma Sarmīte Bulte, Hamiltonas latviešu katoļu apvienības velti — Inese Tuklere, bet Latviešu biedrības dāmu komitejas dāvanu — Laura Roze. Pārējie absolventi — Arnis Dābols, Ruta Ezerkalne, Aivars Jēkabsons, Rita Kopa, Andris Lagzdiņš un Gundars Robežgruntnieks — saņēma, kā jau minēts, draudzes veltes. Skolas pianiste Sarmīte Bulte vēl saņēma īpašu skolas pārzines velti par veiktajiem klavierpavadījumiem skolas sarīkojumos.

Absolventi savus audzinātājus apveltīja krāšņiem ziediem, Inesei Tuklerei absolventu vārdā nolasot pa „pantiņam" katram audzinātājam: „Paldies mūsu pirmajai skolotājai Dz. Majoriņai, kas ar savu silto smaidu mūsu asariņas žāvēja, bet vēlākos gados ar Veļu māti un Ūsiņu iepazīstināja! — Liels paldies mūsu mācītājam Pavasaram, kas lika mums bībeles pantus kalt, stāstīja par Cincendorfu; ar viņu kopā Rīgu dibinājām un gājām strēlnieku cīņās! — Skolotāja A. Januška mūs krustām un šķērsām pa Latviju izvadāja; zinājām, kur linus sēja, un kur dzintars jāmeklē! — Brīvmāksliniece M. Zemīte mums dziedāt lika, visiem pēc takts, Klusa nakts! — Vingrošanas skolotājas N. Pulciņas stundas bija visretākās, bet tās gaidīt gaidījām, jo tad mēs dejojām gan Krusta deju, gan Jautro pāri! — Bet mūsu mīļajai klases audzinātājai E. Fogelei teiksim vienmēr paldies par pūlēm un mācīšanu. Viņa mūs vienmēr saprata. Tuvāka mums kļuvusi mātes valoda un labāk pazīstam mūsu senčus un viņu tikumus.

— Mēs esam sākuši mīlēt šo dziesmām un teiksmām apvīto zemi — Latviju. Zinām par tās likteni, tās dēlu dzīvi un meitu jaukumu. Šodien mēs par to sakām saviem audzinātājiem un vecākiem paldies!"

Īsi un sirsnīgi, bet dziļas domas caurstrāvoti bija absolventu klases audzinātājas E. Fogeles atvadvārdi: „Jūs esat brīvi putni un varat lidot uz visām četrām debespusēm. Bet putni atgriežas savās vecajās ligzdās, instinkta vadīti. Es gribu droši teikt — arī jūs atgriezīsities savā latviešu skolā, pie saviem draugiem, tā paša instinkta vadīti. Tas būs liels gandarījums latviešu sabiedrībai, kas mūsu skolas atbalsta. Vērojot jūsu augšanu un garīgo attīstību, esmu priecājusies un lepna par jūsu sekmēm. Novēlu jums visiem pēc četriem gadiem vēlreiz stāvēt šai pašā vietā un ar tādām apliecībām rokās, kas jūs padarītu tiesīgus stāties manā vietā, — manā un daudzu citu pūles vainagotu. Lai Hamiltonas latviešu skola jums paliktu kā otrās mājas, ko atcerēties jūsu tēvu zemi, būtu kā rādītājs, uz kuru pusi jums jāiet!"

Svinīgais izlaiduma akts beidzās pie vecāku padomes sarūpētiem cienasta galdiem. Skolas 7. klases audzēkņi sniedza priekšnesumus skolotājas E. Mināles vadībā.

Jānis Traips

J. Vairdotis

KAD VĒJŠ . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

jautājumu lapu - iegūto adresu dēļ okupētās Latvijas pārstāvji nemēroja tik tālu ceļu uz Montreālu. Galvenais iemesls bija parādīt latvisko kultūru, un šai ziņā programmas lielākā daļa sagādāja prieku un izjustu pārdzīvojumu. Latvieši ir sena kultūras tauta, par ko liecina mūsu dainu, tautas teiku un pasaku sējumi, kā arī dziesmu svētki un citi ievērojami vēstures liecinieki. Kultūras dzīve bija mūsu brīvās Latvijas lepnums, tā ir arī mūsu ievērojamākais bastions trimdā. Varam priecāties, ka arī okupētajā Latvijā kultūras dzīve radusi savu izpausmi, un bija interesanti vērot jaunos talantīgos māksliniekus. Bet tas arī bija vienīgais iemesls un attaisnojums apmeklējumam Pad. savienības paviljonā. Tomēr šo kultūras apmaiņu klingeri nogaršoja ne vien Pad. savienības paviljonā, bet arī vairākās Montreālas un pat Toronto latviešu mājās. Tas tomēr ir cits stāsts, tāpat cits stāsts ir arī par latviešu dienu sarīkojumiem paviljona sagatavotāju puses ietvaros, pie kā atgriezīsimies vēlāk.

Sveicam
PĒTERI BALODI
60 g. jubilejā!
DV Toronto saime

HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLAS 12. IZLAIDUMS

Priekšā: Inese Tuklere, Rita Kopa, skolas pārzine Elza Gulbe, klases audzinātāja Emīlija Fogele, Ruta Ezerkalne un Laura Roze; aizmugurē — Andris Lagzdiņš, Arnis Dābols, Aivars Jēkabsons, Astrīde Ķiķauka, Sarmīte Bulte, Gundars Robežgruntnieks un Jānis Grīnvalds. Foto: J. Liģers

Baltiešu balsis kanadiešu presē

Sakarā ar Pad. savienības paviljona izstādē Montreālā 10. jūnijā rīkoto latviešu dienu Latvijas konsuls Montreālā Vilis Tomsons iesūtījis informācijas rakstu Montrealas angļu un franču laikrakstiem, arī Toronto dienas avīzēm. Pēc informācijas, kas sasniegusi mūsu redakciju, V. Tomsona raksts parādījies tikai vienā laikrakstā — „The Gazette" Montreālā. Sniedzam šeit iespiestā raksta tekstu:

„Sakarā ar t.s. padomju Latvijas dienu, kuru rīkoja Pad. savienība savā paviljonā, vēlētos paskaidrot sekojošo: Latvijā Pad. savienības bruņotie spēki iebruka un tās teritoriju okupēja 1940. gada 17. jūnijā. Kopš otra pasaules kara beigām latvieši dzīvo Maskavas diktatūrā. Latvijas okupēšana, kā arī padomju režīma uzspiešana bija varmācīgas agresijas akts, un zemes pašreizējā okupācija ir šī starptautiskā nozieguma turpinājums. Tādēļ „padomju" Latvijas delegācija, kas pagājušā nedēļā ieradās krievu paviljonā Expo ministru padomes pirmā vicepriekšsēža un Pad. savienības atzīšanas padomes deputāta P. J. Strautmaņa vadībā, nereprezentē latviešu tautas brīvo gribu. Tā saucamā latviešu dienā Expo bija tikai traģiska verdzinātas tautas demonstrācija, atkal reiz norādot padomju propagandas jaunos nolūkus. Šonedēļ latvieši, kopā ar igauņiem un lietuviešiem, pieminēs savu zemju brīvības un neatkarības zaudējumu, atzīmējot padomju izdarīto masu deportāciju gadadienu. 1941. gada 14. jūnijā desmitiem tūkstošu vīriešu, sieviešu un bērnu naktī slepenā policija sadzina preču vagonos un deportēja uz vergu nometnēm Pad. savienības ziemeļaustrumos un Sibirijā. Pašreiz, kad visā pasaulē nosoda koloniālismu, latvieši dzimtenē un svešumā ir pārliecināti, ka Latvija atbrīvosies no krievu imperiālisma tirannijas. — Vilis Tomsons, Latvijas konsuls."

Toronto laikrakstos savukārt bija lasāmas dažas vēstules, kuras baltieši bija iesūtījuši sakarā ar Aizvesto dienu. „The Telegram" bija ievietota 13 gadu vecas igaunietes vēstule, kurā meitene jautāja, kādēļ tagad visā pasaulē tāda brēka sacēlusies Vidējo austrumu konflikta dēļ, bet 1940. gadā, krieviem iebrūkot Baltijas valstīs un tās anektējot, pasaulē neviens neuztraucās.

Toronto universitātes inženierzinātņu fakultātes profesors Olevs Trass „The Globe and Mail" lasītāja vēstulē savukārt norādīja, ka nekā nedod gaušanās pašiem savā starpā. „Atcerēties šos skumjos notikumus vienīgi tādēļ, lai tos apraudātu, maz der," raksta igauņu mācībspēks. „Bet varbūt mēs kopīgi, pilnībā apzinoties pagājušās un pašreizējās nelietības un cilvēku ciešanas, varam nākotni veidot tā, lai cilvēki varētu dzīvot pašcieņā, atbrīvoti no nevajadzīgām ciešanām." —ns

Latvieši Kanadā

IZRAUDZĪTA REDAKCIJAS KOLLĒĢIJA VĒSTURISKU MATERIĀLU KOPOJUMAM PAR LATVIEŠU DZĪVI KANADĀ KOPŠ PIRMO IECEĻOTĀJU IERAŠANĀS

Kad Kanadas simtgades ietvaros apsolīto pabalstu etnisko grupu vēsturiskiem izdevumiem par iekļaušanos Kanadas saimnieciskajā un kultūras dzīvē ievērojami samazināja, LNAK valde atzina, ka līdzīgs izdevums tomēr būtu sagatavojams sakarā ar Latvijas neatkarības pasludināšanas 50. gadadienu. Šo vēsturisko materiālu kopojumu izdos LNAK valde latviešu valodā, un tas aptvers apmēram 70 gadu posmu kopš pirmo latviešu iecelošanas Kanadā. Izdevuma galvenā redaktora pienākumus uzņēmies LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, bet redakcijas kollēģijā vēl darbojas rakstniece Ingrīda Vīksna, V. Kaļiņš un J. Ozols. Apzināti jau arī vairāki pastāvīgie līdzstrādnieki, no kuriem sevišķi rosīgi materiālu vākšanu jau uzsācis Mārtiņš Štauvers Manitobas provincē, kur, kā zināms, lielākā skaitā apmetās pirmie latviešu ieceļotāji pirms un pēc pirmā pasaules kara. Piedalīšanos šai darbā apsolījis arī LNAK padomes priekšsēdis prof. A. Dreimanis, prof. E. Jakobsons Ņūfaundlandē, vēsturnieks P. Dreimanis Londonā un redaktori M. Culītis, R. Noritis un A. Kundrāts. Pārējo līdzstrādnieku un materiālu vācēju apzināšana vēl turpinās, kādēļ ikviens, kas būtu šai darbā ieinteresēts, aicināts sazināties ar grāmatas galveno redaktoru J. Mežaku, rakstot: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto 1, Ont., vai arī Latvian House, 491 College St., Toronto 4, Ont. Turpat aicināti visi latvieši piesūtīt informāciju, foto uzņēmumus, laikrakstu izgriezumus un citus materiālus par nozīmīgākiem latviešu saimnieciskās, sabiedriskās un kultūrālās dzīves notikumiem, it sevišķi par kādreizējām latviešu kolonijām un mazākiem centriem, kā arī atsevišķiem tautiešiem visā Kanadā.

Redakc. kollēģija J. Mežaka vadībā jau izstrādājusi materiālu kopojuma plānu, iecerētajai grāmatai paredzot četras galvenās daļas. Pirmā no tām aptvers ieceļošanas vēsturi, un to rediģēs J. Mežaks. Kanadas latviešu vēsturē ir trīs iezīmīgi posmi, katrs visai atšķirīgs. Tādēļ grāmatā pirmajā daļā atsevišķas nodaļas paredzētas ieceļotājiem pirms pirmā pasaules kara, ieceļotājiem abu pasaules karu starplaikā jeb Latvijas brīvvalsts laikā un ieceļotājiem pēc otra pasaules kara.

Grāmatas otra daļa, kuru rediģēs V. Kaļiņš, aptvers latviešu saimniecisko rosību, darba iespējas, veikalus un uzņēmumus, kooperāciju, lauksaimniecību u. t. t.

Sabiedriskās organizācijas — kā laicīgās, tā arī garīgās — un draudzes apskatīs grāmatas trešā daļā, kuru rediģēs J. Ozols.

Apraksti par kultūras dzīvi, šķiet, būs grāmatas plašākā daļa, un to rediģēs LNAK kultūras nozares vadītāja Ingrida Vīksna. Šai daļā atsevišķi apskatīs literātūru, presi, mūziku, tēlotājmākslu, lietisko mākslu, teātri un baletu, zinātnes, kā arī skolas un augstākās mācības iestādes.

Redakcijas kollēģija paredz, ka grāmata būs ap 400 lappušu bieza, ar vēsturiskām ilustrācijām, kartēm un diagrammām, lai izdevumu varētu izmantot arī kā vēsturisku informācijas avotu, kas sevišķi nepieciešams mūsu jaunatnei. Iespējams, ka vēlāk grāmatu arī tulkos angļu valodā. Šī lielā un nozīmīgā darba veikšana prasīs ilgāku laiku, bet paredzams, ka grāmatu varēs izdot līdz Latvijas 50 gadu jubilejai 1968. gadā. Tādēļ ikviena latvieša atbalsts materiālu vākšanā un ziņu sniegšanā būs visu kopīgs devums Latvijai. R. N.

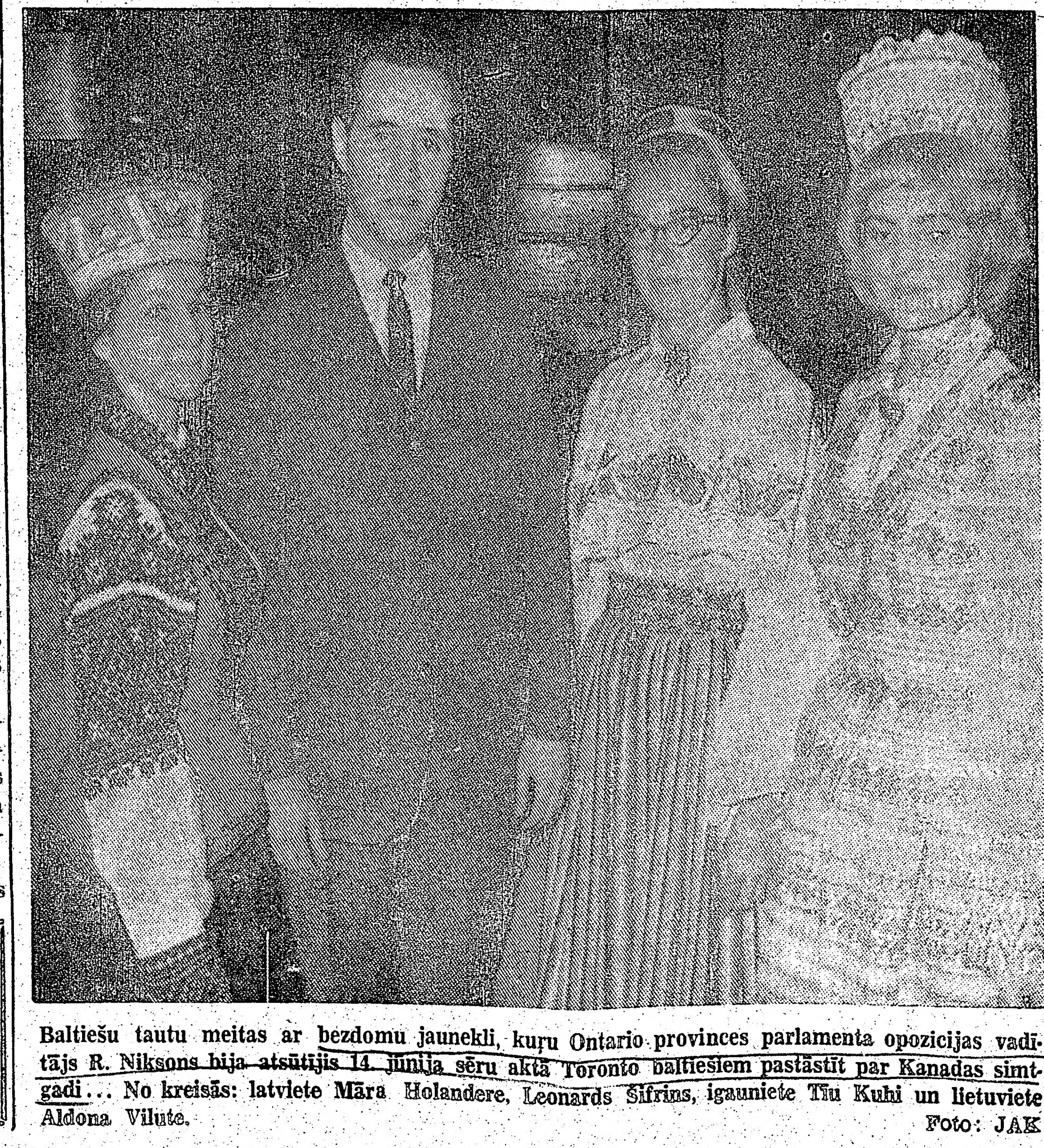

Baltiešu tautu meitas ar bezdomu jaunekli, kuru Ontario provinces parlamenta opozicijas vadītājs R. Niksons bija atsūtījis 14. jūnija sēru aktā Toronto baltiešiem pastāstīt par Kanadas simtgadi . . . No kreisās: latviete Māra Holandere, Leonards Šifrins, igauniete Tiu Kuhi un lietuviete Aldona Vilute. Foto: JAK

Skautu un gaidu vadītāju kursi Sidrabenē

Kanadas latviešu skautu un gaidu jendām kopīgi vadītāju sagatavošanas kursi notiks laikā no 30. jūnija līdz 3. jūlijam Sidrabenē. Nodarbību vairums skautiem un gaidām notiks atsevišķi, bet daļa arī kopīgi. Pirms kursu praktiskās daļas kursantiem jāstrādā un jāiesniedz rakstdarbs, kāds skautiem noteikts pirmo reizi.

Skautu jendā kursi notiks mazskautu un skautu vadītājiem un viņu vietniekiem. Dalībnieki kursiem pieteikti arī no ASV latviešu skautu jendas. Kursu vienības priekšnieks būs G. Šubiņš, mazskautu pulciņa vecākais — E. Ozols un skautu pulc. vecākais — E. Dāvidsons, bet atsevišķas nodarbības vadīs arī J. Treimanis, V. Vāgners, S. Leimanis un P. Plaudis.

Gaidu vadītāju sagatavošanas kursu priekšniece būs A. Martinsone, sekretāre, kas pārzinās arī lielgaidu nozari, T. Gailīte, gaidu nozari vadīs G. Upīte, bet guntiņu — N. Pulciņa. Kursu vadībā darbosies arī R. Pavasars, bet atsevišķas nodarbības vadīs vēl M. Vilka, J. Vāgnere un I. Kaļiņa. Kursu saimniecību pārzinās G. Upīte. Arī gaidu kursiem jau pieteiktas dažas dalībnieces no ASV jendas.

★

Kanadas trimdas skautu 6. konference notika 6. jūnijā Toronto, piedaloties 11 vadītājiem no latviešu (Edm. Ozols), lietuviešu, poļu un ukraiņu jendām. Arī šai konferencē darba kārtas galvenais punkts bija šovasar rīkojamās starptautiskās skautu nometnes plānošana. Tā notiks laikā no 12. — 20. jūlijam. Kā jau agrāk ziņots, Kanadas simtgades komisija piešķīrusi 2600 dol. pabalstu nometnes dalībnieku ceļa izdevumu segšanai.

Nometnē viesošanās dienas paredzētas 19. un 20. jūlijā, kad skautus apmeklēt aicinās arī etnisko grupu centrālo organizāciju vadītājus un diplomātiskos pārstāvjus.

Nometnei pašreiz jau pieteikti 15 igauņu, 15 lietuviešu, 15 ungāru, 15 ukraiņu un 60 poļu skautu. No latviešu skautiem pagaidām vēl nav pieteikts neviens dalībnieks. Būtu jānožēlo, ja latviešu skautu vienību neatsaucības dēļ pārtrūktu labi iesāktais dažādo etnisko grupu skautu saprašanās un draudzības loks.

E. O.

TORONTO ZIŅAS

◉ Jau labu laiku teicamu sadarbību uzrādījušas, draudzības vakaros pulcējušās un kopīgus pasākumus organizējušas latviešu, igauņu un lietuviešu kaŗa veterānu organizācijas. Pie viņu darbības jau tā pierasts, ka sabiedrībai gandrīz nemanīti aizslīdējis fakts, ka šīs organizācijas nesen nodibinājušas kopīgu Baltiešu veterānu apvienību, par savu anglisko apzīmējumu izvēloties Baltic War Veterans' Corps, kurā latviešus pārstāv DV Toronto nodaļa. Līdzīgi citām baltiešu organizācijām, arī BVA priekšsēdis mainīsies rotācijas kārtībā starp trim tautībām. Apvienības pirmais priekšsēdis ir igaunis M. Raudla, vicepriekšsēdis O. Perro un sekretārs lietuvietis S. Jakubaitis.

◉ Sidrabenes bērnu nometnes dalībnieku veselību nometnes ārste Dr. S. Užāne pārbaudīs laikā no 27. jūnija līdz 1. jūlijam savā kabinetā — 52 Linsmore Cresc., Toronto 6 — parastajā pieņemšanas laikā, bet Dr. L. Lukss 28. jūnijā no plkst. 3 — 9 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Bērni nometnei pieteicami Judītei Vāgnerei — 63 Hesketh Court, Toronto 16, tālr. 759-1940.

◉ Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā Jāņu sarīkojums 24. jūnijā sāksies plkst. 8 vakarā. Bez līgošanas, uguņošanas, jāņuguns un dejošanas rīkotāji paredzējuši arī jautru sacensību „Trīs reizes pāri laipai" ar veiksmīgāko dalībnieku apbalvošanu.

VINIPEGA

◉ Sv. Krusta draudzes svētdienas skolas izlaiduma aktā 3. jūnijā skolas pārzinis M. Štauverts pasniedza grāmatu veltes 3 audzēkņiem, kas skolu beiguši — Baibai Taizekai, Jurim Smoļinskim un Andrim Taškānam. Ar veltēm skolas beidzējus sumināja arī draudzes dāmu komitejas pārstāve M. Rutule, DV Manitobas nodaļas pārstāvis J. Staudžs, vietējās Latviešu biedrības pārstāvis T. Blosmanis un akadēmiskās saimes pr-ks A. Vītiņš. A. Taškāns piedevām saņēma vēl rakstnieces B. Senkēvičas speciālbalvu. Skolā nule aizvadītajā mācības gadā 3 skolotāju vadībā mācījušies 19 audzēkņi. Skolotājiem par darbu ar ziediem pateicās vecāku padome, kas bija sarūpējusi arī cienasta galdu. Izlaiduma akta svētbrīdi vadīja draudzes mācītājs L. Grendze.

AIZRĀDĪJUMS

Sakarā ar vasaras atvaļinājumiem DV Grāmatnīca un Latvija Amerikā birojs līdz 9. septembrim būs atvērts līdz pl. 8 vak. tikai otrdienās un piektdienās. Sestdienās līdz pl. 12 dienā un pārējās darbdienās līdz pl. 6 vak. Ja kādam nav iespējams apmeklēt darba laikā, lūdzam pasūtinājumus izdarīt pa tālruni vai pastu.

491 College Street, Toronto 4, tālrunis 921-7121

Latviešu sala[…]

IESVĒTĪTS OTRS ŅUJORKAS DRAUDZES D[…]

Archibīskaps A. Lūsis 11. jūnijā iesvētīja Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Salas baznīcas kanceli, altāri, ērģeles un skolas telpas. Iesvētīšanas dienas rīta dievkalpojumā bija pulcējušies ap 700 draudzes locekļu, vēlēdamies būt liecinieki šim svinīgajam brīdim. Visas 490 sēdvietas bija aizņemtas, bet baznīcēni, kas nepaguva ieņemt stāvvietas baznīcas sānos vai aizmugurē, bija spiesti palikt ārpusē koku ēnā un noklausīties dievkalpojumu vēja nestajās skaņās.

Dievkalpojumu ievadīja ar svinīgu gājienu, kuru vadīja archibīskaps A. Lūsis, sekojot viesu un pašu mācītājiem. Aiz viņiem soļoja draudzes bijušie un pašreizējais priekšnieks, revīzijas komisijas un valdes locekļi, novadu vecākie, dāmu komiteju priekšnieces, skolu pārziņi un Salas novada komiteja. Baznīcas ārpusē stāvēja gaidu goda sardze, iekšpusē skolu jaunatne. Gājienam apstājoties pie baznīcas durvīm, archibīskaps atslēdza galveno ieeju, novēlot, lai Salas dievnams kļūtu par salu, kurā latviešu trimdiniekiem patverties.

Ikviens no sešiem mācītājiem izteica novēlējumus no Svētajiem rakstiem, LELDAAs austrumu apgabala garīgais vadītājs prāv. K. Birznieks vadīja lūgšanu, bet sprediķoja archibīskaps A. Lūsis, norādot, ka dievnams ir skaists pieticībā un latviskā noskaņā. Tā ir garīga māja, kurā pulcēties un pateikties Dievam par žēlastību. Te savu ceļa gājumu sāk bērni ar kristību, jaunieši ar iesvētību, te slēgs siržu derību labākai nākotnes cerībai, bet dažs ceļinieks dzīves rudenī tiks izvadīts pēdējā gaitā. Vareni skanēja Longailendas koŗa atskaņotās divas dziesmas dir. R. Baloža vadībā. Kad archibīskaps trīs reizes bija pacēlis savu amata zizli draudzes svētīšanai un kad bija izskanējusi pēdējā dziesma, draudze pēc ērģeļu starpspēles nodziedāja Latvijas himnu. Ērģelnieka Br. Skultes spēlēto jauno elektronisko ērģeļu skaņās amatvīru gājiens atstāja baznīcu. Salas skolas vecāki bija rīkojuši kafiju ar cepumiem un pīrāgiem, ko apakšējā zālē varēja iebaudīt dievkalpojuma dalībnieki.

Bez archibīskapa A. Lūša un prāvesta K. Birznieka dievkalpojumā piedalījās mācītāji A. Reinsons, D. Grauds, K. Kronis, R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis.

Koeksistences divas . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

mas draud pasaulei, ja tā laikus nepratīs nostāties pretim demokratisma un brīvās saimniecības lielākajam postam—Ļeņina sludinātajai komūnisma izplatīšanās doktrīnai. Autors visas šīs posta izplatīšanās gaitas un sekas apliecina neskaitāmiem piemēriem un lasītājam skaidri pierāda, cik tālu var aiziet ticēšana komūnisma kustības vadītājiem, domājot, ka komūnisma mērķi un idejas varētu mainīties reizē ar personu maiņu Kremlī.

Nodaļā „Dažas brīdinošas balsis" autors citē veselu virkni valstsvīru un politisku personību uzskatus un analizes pretkomūnistiskā virzienā. Te pieminēti ASV prezidenti Vilsons, Trūmens un Eizenhauers, Anglijas premjērs Čērčils, ASV sūtņi Apvienotajās nācijās A. E. Gross un Artūrs J. Goldbergs, ASV arodbiedrību vadītājs Džordžs Mīnijs, FBI direktors J. E. Hūvers, politiskais komentātors Dāvids Lorens un daudzi citi, arī Dienvidslavijas Milovans Djilass un citi bijušie komūnisma pravieši. Tomēr visas šīs balsis palikušas vairumā neuzklausītas, un komūnisma izplatīšanās koeksistences vārdā notiek vēl tagad. Savos grāmatas nobeiguma vārdos A. Bērziņš brīdina visu brīvo pasauli no briesmām, kuras to sagaida, ja laikus neaptvers paņēmienus un pasākumus, ar kuriem cenšas iemidzināt pret tām kaitēm, kuras nes līdz komūnisms.

Pāris jau tagad amerikāņu presē parādījušās recenzijas par Alfrēda Bērziņa jauno grāmatu ir cildinošas autoram un labs ieteikums grāmatas nepieciešamībai atrasties katra politiska darbinieka rokās. Tā, piemēram, Ņujorkas valsts universitātes

vadītāju kursi
abenē

siem jau pieteiktas dažas dalībnieces no ASV jendas.

*

Kanādas trimdas skautu 6. konference notika 6. jūnijā Toronto, piedaloties 11 vadītājiem no latviešu (Edm. Ozols), lietuviešu, poļu un ukraiņu jendām. Arī šai konferencē darba kārtas galvenais punkts bija šovasar rīkojamās starptautiskās skautu nometnes plānošana. Tā notiks laikā no 12. — 20. jūlijam. Kā jau agrāk ziņots, Kanādas simtgades komisija piešķīrusi 2600 dol. pabalstu nometnes dalībnieku ceļa izdevumu segšanai.

Nometnē viesošanās dienas paredzētas 19. un 20. jūlijā, kad skautus apmeklēt aicinās arī etnisko grupu centrālo organizāciju vadītājus un diplomātiskos pārstāvjus.

Nometnei pašreiz jau pieteikti 15 igauņu, 15 lietuviešu, 15 ungāru, 15 ukraiņu un 60 poļu skautu. No latviešu skautiem pagaidām vēl nav pieteikts neviens dalībnieks. Būtu jānožēlo, ja latviešu skautu vienību neatsaucības dēļ pārtrūktu labi iesāktais dažādo etnisko grupu skautu saprašanās un draudzības loks.

E. O.

O ZIŅAS

tiešu organizācijām, arī BVA priekšsēdis mainīsies rotācijas kārtībā starp trim tautībām. Apvienības pirmais priekšsēdis ir igaunis M. Raudla, vicepriekšsēdis O. Perro un sekretārs lietuvietis S. Jakubaitis.

● Sidrabenes bērnu nometnes dalībnieku veselību nometnes ārste Dr. S. Užāne pārbaudīs laikā no 27. jūnija līdz 1. jūlijam savā kabinetā — 52 Linsmore Cresc., Toronto 6 — parastajā pieņemšanas laikā, bet Dr. L. Lukss 28. jūnijā no plkst. 3 9 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Bērni nometnei pieteicami Judītei Vāgnerei — 63 Hesketh Court, Toronto 16, tālr. 759-1940.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā Jāņu sarīkojums 24. jūnijā sāksies plkst. 8 vakarā. Bez līgošanas, uguņošanas, jāņuguns un dejošanas rīkotāji paredzējuši arī jautru sacensību „Trīs reizes pāri laipai" ar veiksmīgāko dalībnieku apbalvošanu.

VINIPEGA

● Sv. Krusta draudzes svētdienas skolas izlaiduma aktā 3. jūnijā skolas pārzinis M. Štauverts pasniedza grāmatu veltes 3 audzēkņiem, kas skolu beiguši — Baibai Taizekai, Jurim Smoļinskim un Andrim Taškānam. Ar veltēm skolas beidzējus sumināja arī draudzes dāmu komitejas pārstāve M. Rutule, DV Manitobas nodaļas pārstāvis J. Staudžs, vietējās Latviešu biedrības pārstāvis T. Blosmanis un akadēmiskās saimes pr-ks A. Vītiņš. A. Taškāns piedevām saņēma vēl rakstnieces B. Senkēvičas speciālbalvu. Skolā nule aizvadītajā mācības gadā 3 skolotāju vadībā mācījušies 19 audzēkņi. Skolotājiem par darbu ar ziediem pateicās vecāku padome, kas bija sarūpējusi arī cienasta galdu. Izlaiduma akta svētbrīdi vadīja draudzes mācītājs L. Grendze.

ka grāmata būs ap 400 lappušu bieza, ar vēsturiskām ilustrācijām, kartēm un diagrammām, lai izdevumu varētu izmantot arī kā vēsturisku informācijas avotu, kas sevišķi nepieciešams mūsu jaunatnei. Iespējams, ka vēlāk grāmatu arī tulkos angļu valodā. Šī lielā un nozīmīgā darba veikšana prasīs ilgāku laiku, bet paredzams, ka grāmatu varēs izdot līdz Latvijas 50 gadu jubilejai 1968. gadā. Tādēļ ikviena latvieša atbalsts materiālu vākšanā un ziņu sniegšanā būs visu kopīgs devums Latvijai. R. N.

S

..s atvaļinājumiem DV Grā-...merikā birojs līdz 9. septem-...pl. 8 vak. tikai otrdienās un ...s līdz pl. 12 dienā un pārē-... 6 vak. Ja kādam nav iespē-... laikā, lūdzam pasūtināju-... vai pastu.

Toronto 4, tālrunis 921-7121

Latviešu sala

IESVĒTĪTS OTRS ŅUJORKAS DRAUDZES DIEVNAMS

Archibīskaps A. Lūsis 11. jūnijā iesvētīja Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Salas baznīcas kanceli, altāri, ērģeles un skolas telpas. Iesvētīšanas dienas rīta dievkalpojumā bija pulcējušies ap 700 draudzes locekļu, vēlēdamies būt liecinieki šim svinīgajam brīdim. Visas 490 sēdvietas bija aizņemtas, bet baznīcā, kas nepaguva ieņemt stāvvietas baznīcas sānos vai aizmugurē, bija spiesti palikt ārpusē koku ēnā un noklausīties dievkalpojumu vēja nestajās skaņās.

Dievkalpojumu ievadīja ar svinīgu gājienu, kuru vadīja archibīskaps A. Lūsis, sekojot visu un pašu mācītājiem. Aiz viņiem soļoja draudzes bijušie un pašreizējais priekšnieks, revīzijas komisijas un valdes locekļi, novadu vecākie, dāmu komitejas priekšnieces, skolu pārziņi un Salas novada komiteja. Baznīcas ārpusē stāvēja gaidu goda sardze, iekšpusē skolu jaunatne. Gājienam apstājoties pie baznīcas durvīm, archibīskaps atslēdza galveno ieeju, novēlot, lai Salas dievnams kļūtu par salu, kurā latviešu trimdiniekiem patverties.

Ikviens no sešiem mācītājiem izteica novēlējumus no Svētajiem rakstiem, LELDAAs austrumu apgabala garīgais vadītājs prāv. K. Birznieks vadīja lūgšanu, bet spredikoja archibīskaps A. Lūsis, norādot, ka dievnams ir skaists pieticībā un latviskā noskaņā. Tā ir garīga māja, kurā pulcēties un pateikties Dievam par žēlastību. Te savu ceļa gājumu sāk bērni ar kristību, jaunieši ar iesvētību, te slēgs sirzu derību labākai nākotnes cerībai, bet dažs ceļinieks dzīves rudenī tiks izvadīts pēdējā gaitā. Vareni skanēja Longailendas koŗa atskaņotās divas dziesmas dir. R. Baloža vadībā. Kad archibīskaps trīs reizes bija pacēlis savu amata zizli draudzes svētīšanai un kad bija izskanējusi pēdējā dziesma, draudze pēc ērģeļu starpspēles nodziedāja Latvijas himnu. Ērģelnieka Br. Skultes spēlēto jauno elektronisko ērģeļu skaņās amatvīru gājiens atstāja baznīcu. Salas skolas vecāki bija rīkojuši kafiju ar cepumiem un pīrāgiem, ko apakšējā zālē varēja iebaudīt dievkalpojuma dalībnieki.

Bez archibīskapa A. Lūsa un prāvesta K. Birznieka dievkalpojumā piedalījās mācītāji A. Reinsons, D. Grauds, K. Kronis, R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis.

Otrā dievkalpojumā pēcpusdienā piedalījās arī Ņujorkas mētropoles sinodes priekšsēdis Beks un māc. Vēdzele. Vakarā bija dāmu komitejas rīkots goda mielasts, kurā pārrunās un galda runās pakavējās pie Salas baznīcas tapšanas.

Nepilnu divu gadu laikā Ņujorkas draudzei šis ir otrs dievnams, kuru archibīskaps iesvētījis. Būdams vēl bīskaps, A. Lūsis 1965. gada oktobrī iesvētīja Jonkeru dievnamu, kas ir masīva mūra celtne, būvēta 1911. gadā. Salas dievnams ir jaunbūve, kuru talku kārtībā cēluši šī novada draudzes locekļi, izņemot lielos uzņēmējiem izdotos darbus.

Jaunā baznīca ir moderni, bet vienkārši celta, apkārt tai zaļu laukumi, koki, krūmi un puķes. Pie griestiem kokā veidotas lustras, latviskā stilā veidots altāris un kancele, logi zaļa, zila, dzeltena un sarkana stikla. Baznīcā novietotas ērģeles, bet vietas arī korim. Pie baznīcas ir divi automašīnu novietošanas laukumi, kuri svētku gadījumos tomēr izrādījušies par maziem, kādēļ vēlinākiem atbraucējiem bija jāatrod mašīnu novietošanas iespējas uz ielas.

Šai rajonā pa lielākai daļai apmetušies Ņujorkas latvieši celtnieki, ar ko arī izskaidrojama vēlēšanās baznīcu celt pašiem. Ir neliels darītāju pulciņš, kas toreiz ar saviem darbiem un piemēriem spēj aizraut arī pārējos. Vēl tomēr ir arī malā stāvētāji, kas savu ārtavu gan noziedo, bet maz piedalās tiešajā lielajā baznīcas celšanā. Kā nākotnes uzdevumu Salas rajons iecerējis sporta zāles izbūvēšanu.

Baznīcas iesvētīšana apliecināja, ka tas nav tikai Longailendas dievnams, bet visas Ņujorkas draudzes īpašums ne tikai vārda pēc, bet arī īstenībā. Kaut Ņujorkas lielais vairums bija Salas rajona draudzes locekļi, viņu vidū tomēr redzēja arī tautiešus no Bruklinas, Bronksas, Manhetenas, pat no Konektikenas, Ņudžersijas un Baltimoras. Lielākā daļa līdzekļu būvei gūta no Salas novada ziedojumiem, bet Ņujorkas draudze budžeta kārtībā piešķīrusi arī atbalstu. Baznīcu budžeta kārtībā arī uzturēs, maksājot visus izdevumus. Īpašumam nav hipotekas parādi, kaut tas izmaksājis 93.134,62 dol., bet īpašuma vērtība, ieskaitot darbu, novērtēta uz 170.000 dol.

V. I.

JAUNIESVĒTĪTĀ SALAS BAZNĪCA ŅUJORKĀ

Foto: B. Rozītis

Vai Brazilijā būs atkal mūsu konsulāts?

BRITU ĢENERĀLKONSULS, SAŅEMOT PROTESTA IESNIEGUMU, TIKAI PASMAIDĪJA

Sanpaulas baltiešu organizācijas, piedaloties arī DV nodaļai, izstrādāja iesniegumu Brazilijas valsts prezidentam, lūdzot atjaunot Igaunijas, Latvijas un Lietuvas konsulārās pārstāvības, kuru darbību 1961. gadā izbeidza toreizējais prezidents Janio Kvadross. Latviešu ev.-lut. draudzes mācītāja J. Mekša vadīta, īpaša baltiešu delegācija 15. maijā ieradās prezidenta Artura Kosta e Silvas Sanpaulas rezidencē Horte Florestal pilī, bet, tā kā nebija iepriekš pieteikta, nepanāca pieņemšanu pie prezidenta, kura laiks izrādījās stingri iedalīts. Delegāciju prezidenta uzdevumā tomēr pieņēma viņa kabineta šefs Heraklio Salve, kas laipni uzklausīja māc. J. Mekša mutvārdu paskaidrojumus, pieņēma iesniegumu un apsolīja to nodot prezidentam. Iesniegumā norādīts, ka Brazilijā dzīvo ap 40.000 baltiešu, kuriem dokumentu un dažādu lietu kārtošanai nepieciešama konsulārā palīdzība, ka Baltijas valstis pašreiz ir okupētas, bet cer atgūt brīvību.

No prezidenta pils delegācija devās uz Anglijas ģenerālkonsulātu Sanpaulā, lai iesniegtu protesta rakstu pret britu valdības nodomu piesavināties Baltijas valstu zeltu. Sekojot BATUN aicinājumam, baltieši bija nolēmuši 15. maijā arī demonstrēt Anglijas ģenerālkonsulāta priekšā, bet Sanpaulas policija nebija devusi atļauju ar motīvējumu, ka notiekot pārāk daudz demonstrāciju, sevišķi no studentu puses. Policija baltiešu prasību zelta lietā izprata, arī pret iecerēto demonstrāciju apliecināja simpatijas, izņēmumu pielaist tomēr nevēlējās. Britu ģenerālkonsuls, pieņemot rakstveida protesta iesniegumu, tikai pasmaidīja, tomēr apsolīja par to ziņot Anglijas valdībai Londonā. Līdzīgu protesta rakstu baltieši nosūtīja arī britu vēstniekam pie Apvienotajām nācijām lordam Karadonam.

Par iesniegto protestu zelta lietā braziliešu laikraksti nekā neziņoja, kaut Baltiešu sadarbības komiteja redakcijas par nodomu bija iepriekš informējušas un apgādājušas ar nepieciešamajiem materiāliem. Vienīgi radio raidītājs Cometa 18. maijā ziņoja par baltiešu iesniegto protestu britu ģenerālkonulātā, sīki paskaidrojot šo Anglijas valdības nolemto afēru un tās aizkulises.

Toties ziņojumus par baltiešu prasību atjaunot Baltijas valstu konsulāro darbību 16. maijā sniedza visi Sanpaulas radio raidītāji un lielākie dienas laikraksti. Tā laikraksts „O Est. de S. Paulo" cita vidū rakstīja: „Reprezentējot ap 40.000 personu lielo baltiešu koloniju Brazilijā, igauņu, latviešu un lietuviešu delegācija ieradās pie valsts prezidenta, lai lūgtu atcelt bijušā prezidenta Kvadrosa lēmumu, ar kuru pārtrauca šo valstu diplomātisko pārstāvību darbību Brazilijā. Delegāciju pavadīja trīs skaistas jaunavas tautas tērpos, domājams, lai atvieglinātu audiences panākšanu. Viņas smējās, runāja lietas, kuras neviens nesaprata, un tika daudz fotografētas. Pēc ilgāka laika delegāciju pieņēma prezidenta kabineta šefs, apsolot prezidentam nodot saņemto memorandu ar baltiešu kolonijas prasību." Līdzīgus ziņojumus, tikai nopietnākus saturā, sniedza arī laikraksti „Diario Popular", „Diario da Noite" u.c.

*

Igauņu, latviešu un lietuviešu organizāciju un draudžu pārstāvji Sanpaulas latviešu ev.-lut. draudzes mācītāju J. Mekšu izraudzījuši par Baltiešu sadarbības komitejas priekšsēdi. Jāatceras, ka māc. J. Mekšu par nacionālo darbu latviešu tautas un Latvijas labā 1966. gada 18. novembra aktā Latviešu biedrības pr-ks Laimonis Vasilis apbalvoja ar goda biedra diplomu. Māc. J. Mekšs ir natūralizējies brazilietis, bet Brazilijas likums saviem pavalstniekiem aizliedz būt aktīviem biedriem ārzemnieku organizācijās, tomēr pieļauj būt goda biedriem. Māc. J. Mekšs bija arī BATUN ierosinātās lokālās baltiešu komitejas priekšsēdis, kas izstrādāja protesta iesniegumu Anglijas ģenerālkonsulam, visa darba galvenais kārtotājs un arī delegācijas vadītājs, kas ieradās pie Brazilijas prezidenta prasīt Baltijas valstu konsulārās darbības atjaunošanu.

*

Sanpaulas latvieši bija rīkojuši sirsnīgu atvadvakaru Martai Feldmanei ar divām mazgadīgām meitām, kura 30. maijā devās atpakaļ uz okupēto Latviju, kaut tikai pērnā gada maijā bija ieradusies Sanpaulā pie savas māsas Elvīras Štrauses. Daudzi atvadvakara dalībnieki izteica izbrīnu par viņas vēlēšanos atgriezties, jo padomju iestāžu izsniegtie dokumenti bija tādi, kas atļāva palikt Brazilijā arī uz pastāvīgu dzīvi. Aizbraucēja paskaidroja, ka Rīgā palikušas divas precētas meitas, un ilgas pēc dzimtenes un mazbērniem esot pārāk lielas. Feldmane Rīgā bija piederējusi pie Golgātas baptistu draudzes, bet Sanpaulā piedalījās vietējās latviešu baptistu draudzes dzīvē. Atvadvakarā aizbraucējai visu labu novēlēja māc. A. Arājs, pasniedzot arī velti, Māsu pulciņa pr-ce Velta Pontuška atvadījās ar ziediem un dāvanu, bet koris nodziedāja dziesmu „Par tevi, dzimtene".

J. Putniņš

Brazilijas miljonu pilsētas Sanpaulas Latviešu biedrības priekšnieks Laimonis Vasilis pasniedz mācītājam J. Mekšam goda biedra diplomu.

Koeksistences divas . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

mas draud pasaulei, ja tā laikus nepratīs nostāties pretim demokratisma un brīvās saimniecības lielākajam postam—Ļeņina sludinātajai komūnisma izplatīšanās doktrīnai. Autors visas šīs posta izplatīšanās gaitas un sekas apliecina neskaitāmiem piemēriem un lasītājam skaidri pierāda, cik tālu var aiziet ticēšana komūnisma kustības vadītājiem, domājot, ka komūnisma mērķi un idejas varētu mainīties reizē ar personu maiņu Kremlī.

Nodaļā „Dažas brīdinošas balsis" autors citē veselu virkni valstsvīru un politisku personību uzskatus un analīzes pretkomūnistiskā virzienā. Te pieminēti ASV prezidenti Vilsons, Trumens un Eizenhauers, Anglijas premjērs Čērčils, ASV sūtņi Apvienotajās nācijās A. E. Gross un Artūrs J. Goldbergs, ASV arodbiedrību vadītājs Džordžs Minijs, FBI direktors J. E. Hūvers, politiskais komentātors Dāvids Lorens un daudzi citi, arī Dienvidslavijas Milovans Djilass un citi bijušie komūnisma pravieši. Tomēr visas šīs balsis palikušas vairumā neuzklausītas, un komūnisma izplatīšanās koeksistences vārdā notiek vēl tagad. Savos grāmatas nobeiguma vārdos A. Bērziņš brīdina visu brīvo pasauli no briesmām, kuras to sagaida, ja laikus neaptvers paņēmienus un pasākumus, ar kuriem cenšas iemidzināt pret tām kaitēm, kuras nes līdz komūnisms.

Pāris jau tagad amerikāņu presē parādījušās recenzijas par Alfrēda Bērziņa jauno grāmatu ir cildinošas autoram un labs ieteikums grāmatas nepieciešamībai atrasties katra politiska darbinieka rokās. Tā, piemēram, Ņujorkas valsts universitātes vēstures profesors Dr. H. Druks uzsveŗ, ka šī grāmata skaidri apliecina komūnisma izplatīšanās sekas laikā no 1919. — 1966. gadam, kuras ved uz demokratisma iznīcināšanu, un grāmatas saturs atveŗ acis, cik vēstures tecējumā lielu postu radījis komūnisms un krievu paņēmieni tā izplatīšanai demokratiskajās zemēs, tāpat brīdina, ka līgumus Pad. savienība lauž tikpat ātri, cik ātri ielas pārgājējiem mainās zaļās ugunis. Otrs recenzents—P. Korbels žurnālā „East Europe" slejās uzsveŗ, ka viens otrs sovjetologs šo grāmatu nemīlēs, jo tā apgāž pēdējo daudzus līdzšinējos pētījumus par komūnisma „labajām pusēm". Recenzents apliecina savu atzinību grāmatas rūpīgajam un zinātniskajam izklāstam un uzsveŗ, ka komūnisma taktika un stratēģija nav mainījusies ne Ļeņina un Staļina, ne viņu pēcteču laikā. Abi minētie recenzenti A. Bērziņa grāmatas parādīšanos izceļ kā ļoti vērtīgu ieguvumu politisko zinātņu bibliotēkām.

Arī šī raksta autors atļaujas pievienoties minētajiem atzinumiem un pateicas Alfrēdam Bērziņam par šo izcilo darbu, reizē aicinot nu pildīt arī mūsu uzdevumu, t. i. gādāt, lai „Koeksistences divas sejas" iegādātos mūsu organizācijas un atsevišķas personas dāvināšanai angliski runājošo zemju valstsvīriem, bibliotēkām, politiskajiem darbiniekiem, draugiem, citām vadošām personām un organizācijām. Tas būtu labākais mūsu darbs pretkomūnistiskajā laukā tieši Krievijas revolūcijas 50. gadadienas un Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 50. jubilejas gadā.

Grāmatu glītā ārējā ietērpā izdevis Roberta Spellera un dēlu apgāds Ņujorkā (Robert Speller & Sons Publishers, 10 East 23rd Street, New York, N. Y. 10036 U. S. A., tā ieskaitīta Kongresa bibliotēkas katalogā un maksā 6 dol. Grāmata uzrakstīta labā angļu valodā. To var pasūtināt arī visās latviešu grāmatnīcās. Iegādājoties vairumā tieši no apgāda, grāmatas cena samazinās uz 4 dol.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Čikagas latviešu koncertsezonu pabeidza pianista Valža Treimaņa klavierskolēnu vakars 4. jūnijā. Programmas pirmā daļā uzstājās gados jaunākie audzēkņi. To ievadīja sešrocīgi spēlētais Šauma „Trīs kaķēni", kas tiešām bija mīlīgi un rotaļīgi, bet pabeidza Šauma vīrišķīgais, tāpat sešrocīgi spēlētais darbs „Trīs musketieri". Īpaši patika Ivetas Norgello spēle, arī Edvīna Lauska sniegtā Skarmolina „Varavīksne" un Sarmas Aistares izpildītā Leslija „Līganie sudraba bērzi". Tāpat iepriecināja Dianas Tilikas labā ritma izjūta, Sandras Būdenieces legato un Jāņa Eiža brašais piesitiens. Roberta Korbusa un Edvīna Lauska izpildītā Bordmana „Kalēja dziesma" patika ar labo saspēli. Lolita Kalniņa un Ēriks Pētersons iepriecināja ar vieglo piesitienu un teicamo izpildījumu, Ligitas Grīnas spēle izskanēja ļoti tīri. Pirmajā daļā spēlēja arī gados vecākā Ilze Kļaviņa, kas klavierspēli mācās tikai 4 mēnešus, bet priekšnesumu jau veica ar labu izjūtu. Otrā daļā pārsteidza Jānis Datavs, kam ļoti viegls un samtains piesitiens, kaut puisis kā ozols. Techniski labi sagatavots bija Sarmas Priedulājas un Ivara Ešmita četrrocīgais Rolfes „Pavasaŗa puķes", par ko abi saņēma ziedus, kaut tas mazliet neparasti audzēkņu vakarā, kādēļ no tā nākotnē vajadzētu izvairīties. Linda Būdeniece teicami izpildīja Deneja „Tarantellu", kuŗai piemita ne tikai vajadzīgais techniskais slīpējums, bet arī jauks rotaļīgums. Ingrida Grīna apliecināja apdāvinātību un labu technisko gatavību, Irisas Šīmanes priekšnesums mazliet zaudēja precizitāti izpildītājas satraukuma dēļ, Edītes Krees spēlētais Merkela „Tauriņš" sākumā mazliet steidzās, bet uz beigām lidoja viegli un mērķtiecīgi. I. Grīnu, I. Šīmani un vakara pēdējā gabalā — Brāmsa „Valsis Nr. 11" izpildītājas L. Būdenieci un Sandru Ēveli aplausi izsauca uz skatuves otru reizi. Vētraini suminājumi saņēma pianistu Valdi Treimani, viņam parādoties uz skatuves, lai pateiktos vairāk nekā 200 klausītājiem par ierašanos sarīkojumā. Audzēkņi sumināja savu skolotāju ar vēstuļu bloku latviski izstrādātos ādas vākos.

Z. K.

ELIZABETE

● Kādreizējais Mazzalves pagasta vecākais Jānis Stiebris 9. jūnijā atskatījās uz aizvadītiem 70 mūža gadiem. Jubilārs bez zemkopja un pagasta vecākā pienākumiem darbojies aizsargu organizācijā, Zemnieku savienībā, vietējā palīdzības organizācijā, lauksaimniecības biedrībā u. c. 1950. gadā iecelojis ASV, viņš turpināja darboties lauksaimniecībā un strādāja J. Risberga galdniecībā, bet tagad pensionējies un dzīvo savā mājā. Gavilnieku goda dienā draudzes vārdā apsveica māc. T. Vēdzele, Ņudžersijas DV apvienības vārdā G. Millers, bij. Mazzalves pagasta vecākā vietnieks J. Dārziņš, LZS Ņujorkas nodaļas vicepr-ks A. Mednis u. c.

Tā noritēs dziesmu svētki Sanfrancisko

Lielākais šāgada latviešu sarīkojums būs ASV rietumpiekrastes 3. dziesmu svētki Sanfrancisko, kas risināsies četras dienas no 30. jūnija līdz 4. jūlijam. Svētkos piedalīsies Takomas, Vankuveras, Indianas, Milvoku Dzimtenes, Brusubārdas, Portlandes, Ziemeļkalifornijas, Sietlas, Linkolnas, Mineapoles DV, Mineapoles draudzes un Losandželosas latviešu koŗi, Čikagas vanadžu dubultkvartets un citas dziedātāju grupas, kopā 15 vienību ar 480 dziedātājiem. Virsdiriģenti būs Bruno Skulte, Pēteris Galiņš un Leonhards Bērziņš.

Dziesmu svētku svinīga atklāšana notiks piektdien, 30. jūnijā, plkst. 6 vakarā Jack Tar viesnīcas zālē. Atklāšanas runu teiks Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs prof. Dr. A. Spekke. Reizē atklās arī mākslas un daiļamatniecības izstādi, kuŗa viesnīcas telpās būs atvērta visu svētku laiku. Pēc svētku svinīgas atklāšanas plkst. 8 vakarā pilsētas Nourse auditorijā notiks latviešu skaņdarbu koncerts, kuŗā piedalīsies soprāns Milda Grimma - Strause, baritons Andrejs Kurmiņš, pianists Dainis Turaids un Kalifornijas latviešu trio — Eduards Vīnerts (vijole), Arvīds Ciemiņš (čello) un Hugo Strauss (klavieres). Atskaņos Jāzepa Vītola, Alfreda Kalniņa, Jāņa Mediņa, Arnolda Šturma un Tālivalža Ķeniņa kompozicijas. Tai pašā vakarā plkst. 10 sāksies jauniešu iepazīšanās balle Jack Tar viesnīcas „Jautrā oda" zālē.

Sestdien, 1. jūlijā, plkst. 3 pēcpusdienā notiks dziesmu svētku dievkalpojums Sv. Paula baznīcā, kuŗā svētrunu teiks archibīskaps Arnolds Lūsis, piedaloties visiem rietumpiekrastes draudžu un viesu mācītājiem. Svētku dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās solisti Annija Vītola (soprāns), Velta Ozola-Stjuarte (soprāns), Biruta Pluģe (soprāns), Roberts Romanovskis (tenors) un Valdis Gudrais (basbaritons), ērģeles spēlējot doc. Hugo Strausam un prof. Nikolajam Kreišmanim. Vakarā plkst. 7.30 paredzēta teātŗa izrāde Nourse auditorijā. Izrādīs Mārtiņa Zīverta traģēdiju „Āksts" režisora L. Siliņa iestudējumā.

Svētdien, 2. jūlijā, plkt 2 dienā Civic auditorijā notiks galvenais kopkoŗa koncerts. Dziesmu svētku gājiens sāksies pie Jack Tar viesnīcas plkst 1 dienā. To vadīs Laimonis Stabulis. Gājienā ASV un Kalifornijas karogus nesīs amerikāņu armijas latviešu tautības karavīri, bet Latvijas karogu pavadīs jaunatnes goda sardze. Pirms koncerta svētku rīcības komitejas pr-dis V. Švāns teiks uzrunu, sekos Kalifornijas gubernātora Ronalda Regana apsveikums. Kopkoŗa koncertu ievadīs archibīskaps Arnolds Lūsis ar svētbrīdi.

Svētdienas vakarā pēc kopkoŗa koncerta plkst. 9 Civic auditorijā sāksies lielā svētku balle. Zālē vietas pietiekami 3000 balliniekiem. Spēlēs deju orķestris 34 mūziķu sastāvā.

Pirmdien, 3. jūlijā, plkst. 2 Jack Tar viesnīcā sāksies DV biedru un skolotāju draudzības pēcpusdiena, kuŗā mūzikālos priekšnesumus sniegs soprāns Biruta Pluģe, basbaritons Valdis Gudrais, tenors Roberts Romanovskis, vijolnieks Adolfs Upenieks un pianiste A. Dzirkale-Cenne. Pēc tam kopīgs azaids. Vakarā plkst. 8 sāksies otrs svētku lielākais sarīkojums Civic auditorijā — tautas deju uzvedums „Vasaras saulgriežos", tāpat atsevišķie deju kopu priekšnesumi. Piedalīsies Losandželosas Pērkonītis, Ziemeļkalifornijas Ritenītis, Sietlas, Mineapoles, Vankuveras un Čikagas latviešu deju kopas.

Otrdien, 4. jūlijā, plkst. 9 rītā sāksies rakstnieku rīts, kuŗu atklās raktniece Elvīra Kociņa. Sekos redaktora Kārļa Rabāca referāts „Teiksma par valodu". Pēc tam savus darbus lasīs Eduards Freimanis, Jānis Klīdzējs, Ivars Lindbergs, Aida Niedra, Andrievs Salmiņš, Olafs Stumbrs un Benita Veisberga. Anšlava Eglīša prozu lasīs L. Siliņš, Karolas Dāles dzeju — I. Pampe, bet Dr. E. Krātiņš sniegs referātu „Mūsdienu latviešu prozas stila problēmas". Pēc rakstnieku rīta plkst. 1 dienā notiks dziesmu svētku atvadīšanās kopmielasts turpat Jack Tar viesnīcas zālē, kuŗā piedalīsies visi koristi. Aicināti piedalīties arī visi klausītāji.

Dziesmu svētku devīze ir: Dziesmu tilts lai vieno mūs!

T. Silis

AICINĀJUMS

Sakarā ar latviešu strēlnieku galvenā pārstāvja pltn. Edvīna Medņa nāvi, latviešu strēlnieku kopas visos kontinentos lūgtas paziņot savas adreses Ņujorkas strēlnieku kopas vadītājam Artūram Lācim — 101 Brightwater Court, Brooklyn, N.Y. 11235, U.S.A.

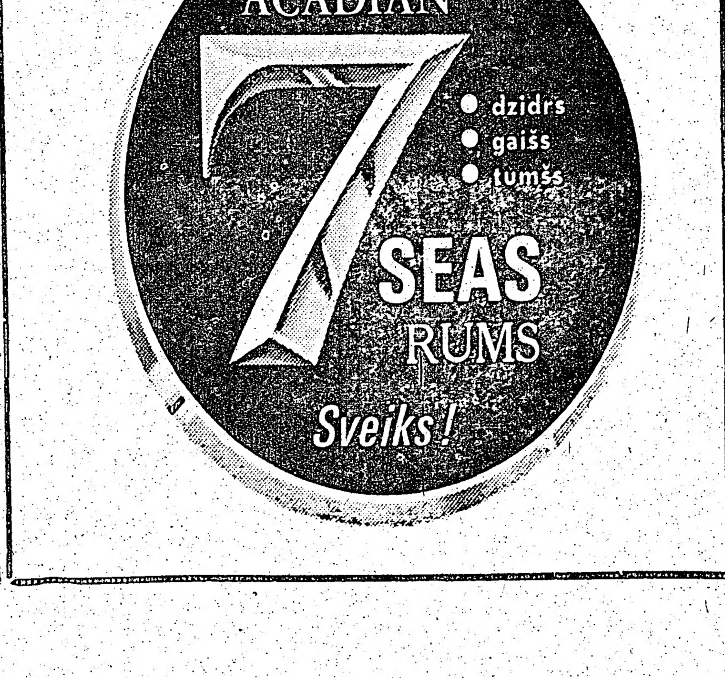

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

25. jūnijā, plkst. 11 rītā Jāņa Kristītāja dieņas dievkalpojums.

2. jūlijā, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Sākot ar 9. jūliju līdz augusta beigām dievkalpojumi baznīcā notiks katru svētdienu, plkst. 6 vakarā.

Saulainē dievkalpojumi notiks svētdienās, plkst. 11 rītā.

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

24. jūnijā Līgo svētki Sidrabenē.

25. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

2. jūlijā Sidrabenes bērnu nometnes atklāšana. Dievkalpojums plkst. 4 pēcpusdienā Sidrabenē.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

25. jūnijā, plkst. 5 pēcp. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines. Ontario. Tālr. 685—3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

9. jūlijā, pl. 2 pēcp. jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis — prāv. A. Skrodelis, draudzes māc. J. Prauliņš. Diesmu lapiņas.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

25. jūnijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montreālā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 3.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

25. jūnijā dievkalpojums Pirmā luterāņu baznīcā Īstoranžā, Ņudžersijā.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze. 5015 W. Ferdinand St.

25. jūnijā pl. 10 dievkalpojums. Mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

25. jūnijā pl. 3p.p. dievkalpojums. Mācītājs A. Rautenšilds

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

25. jūnijā dievkalpojums nenotiks.

2. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, Mich, 49007.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church lingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO - 98679.

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..................

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.56 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Sestdien, 24. jūnijā, SIDRABENĒ tradicionālais

Jāņu sarīkojums

Ar E. Freimūta sakārtoto brīvdabas uzvedumu „LAIMĪGAIS JĀNIS". Režisors — H. Miķelsons. Piedalās solisti M. Bērziņa, A. Cers, A. Vītols un vairāki pazīstami aktieri un daudzi koristi. Uzvedumu kuplinās DIŽDANCĪTIS Z. Miezīša vadībā.

Jaunu un krāšņu senlatviešu sētas dekorējumu pagatavojis mākslo. O. Grebže. Pēc uzveduma dejas divās atsevišķās vietās. Spēlēs pazīstamā ALQUANTOS deju kapella un uzlabotā Sidrabenes skaņu iekārta. Par krāšņu uguņošanu gādās V. Palma.

SVĒTKU sākums pl. 4 p.p. ar J. Zuntaka gleznu izstādi bērnu nometnes zālē. IZRĀDES sākums pl. 7 vak.

Ieejas maksa pieaugušiem $1.50, bērniem brīva. Visa Sidrabenes territorija ir sarīkojuma vieta.

VISUS LAIPNI IELŪDZ

SIDRABENES PĀRVALDE

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

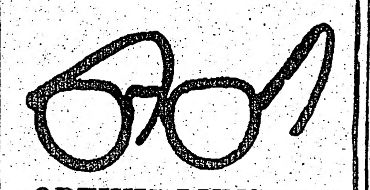

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Ja Jums patīk jautra mūzika, tad arī zemāk minētās skaņu plates nedrīkst trūkt Jūsu skaņu plašu albumā!

MELVATON 45 RPM

3 VINTERU iedziedājumā, Alfrēda Vintera mūzika un vārdi. TRĪS VĪTUŠAS ROZES — tango RUDZPUĶU ZIEDS — valsis, VIENS BALTS — OTRS SĀRTS, GAUJMALAS LAKSTĪGALA — tango.
Nr. D — 1001

PAR VEĻU DRAUGS — lēns fokstr. MONAMI, lēns valsis. MANA GITĀRE — fokstr. LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis.
Nr. D—1003

PASTA BALODIS — fokstrots. VECAIS ORMANS Mr. X — fokstr. Pazīstamais vijolnieks Arnolds Kornelius ar savu orķestri. ŠĶIROTIES — (Santa-Ferrī) tango. MIA BELLA SENJORITA — tango.
Nr. D—1004

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri VECĀ KOKLE — lēns fokstrots, GAUJAS LAIVINIEKS — valsis, TAVAS MAIGĀS ROKAS, HAVAJAS MELODIJA.
Nr. D. — 1010

TEIC, MEITENE, TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.
Nr. D—1015

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar Arvida Sundina orķestri ATMIŅU PĒRLES — tango, KĀ VAR AIZMIRST — valsis Lilianas Krastiņas iedziedājumā: KAUT TU ATNĀKTU — lēns valsis, DŽONNI — samba - fokstrots
Nr. D — 1016

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTĀ ROZE — dziesma, TAUTIET'S MANI PAVADĪJA — VILTĪGĀS ACIS — tango. DZĪVES RATIŅŠ GRIEŽAS — valsis.
Nr. D—1024

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestris: SAPNIS — tango, KUR ESI TU — slov - fox., MANA GITARE — fokstrots, LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis, Citara duets — bez dziedājuma.
D — 1026

DZINTRA — valsis, ZILAIS LAKATIŅŠ — valsis, VIENREIZ LAIMĒJAS — fokstrots, VAI BŪTU DAUDZ — fokstrots
Nr. D — 1028

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundina orķestri VĒL REIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.
Pasūtinājuma Nr. 2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNĀKT — lēns valsis, KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.
Nr. 2502

Edgāra Dim a iedziedājumā (refr. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENĪT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.
Nr. 2503

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina orķ. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RĪGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEIČA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.
Nr. 2504

NOMIERINIES—VĒL JAU VISS NAV PAGALAM—valšu virkne. JŪLAI TAS IR NIEKS—kupleja.
Nr. O—631

O DONNA KLĀRA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?
Nr. O—632

SARGIES BAIGĀ VANADZIŅA — valsis. KO TU DZIEDI GAILĪTI MAN—tango potpurijs. DZINTARJŪRAS KAIJA—tango.—PELĒKAIS ZVIRBULIS—valsis.
Nr. O—634

Alfrēda Vintera mūz. un teksti: BALSIS - TĀS BALSIS — valšu potpurijs. Iedz. A. Vinters. ANNA - MINNA - MARIJA — kupleja. VAI KUR LABI — kupleja. Iedziedājis Aleksandrs Kortāns.
Nr. O—635

MŪZIGĀ JAUNĪBA — maršs. VECĪT LĒNĀK BRAUC — valsis. LĪNA - LĪNA NĀC — polka. Iedziedājumi Aleksandra Kortāna. SVEŠIE SIROTĀJI — potpurijs. Iedz A. Vinters.
Nr. O—636

Alfrēda VINTERA iedziedājums ar REO orķestri DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒĻU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,
Pasūtinājuma Nr. 6201.

Austras Valdēnas un Miķeļa Fišera iedziedājumā ar orķestri LĪGO DZIESMU VIRKNE — Latv. tautas deja ar kokļu orķestri JAUTRAIS STŪRĪS — Imanta Krēsliņa iedziedājumā KUMELIŅI — KUMELIŅI latv. t. dz.
Nr. 6202

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZĪVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots.
Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DŽESA SVĪTA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais džesa orķestris, diriģents E. Švarcs.
Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar orķ. SNIEGA PĀRSLAS — fokfokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstr. DZIESMA TEVI SAUC— lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNĪBAS UGUNSKURS — fokstr.
Nr. 6205

12 populārākās melodijas no Johana Štrausa operetes ČIGĀNU BARONS. Solisti — J. Viļģerte, M. Fišers u.d.c. Koris un orķestris diriģ. T. Vējš. Melodijas ieskaņotas uz divām EP skaņu platēm.
Nr. 6206 un 6207

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLĪTI ZEMZARĪTI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TĒVU ZEME. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.
Nr. 6208

Alfrēda Vintera vārdi un iedz. NĀC SPĒLĒ ČIGĀN — tango. SVEICIENS DRAUGAM — valsis. ARDIEVU BĒRNĪBA — tango. PIE TEVIS ARVIEN — rumba.
Nr. 6209

DZIMTĀS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCĀ — valsis. RAMONA — lēns valsis.
Nr. 6210

A. Vintera mūzika un teksti. VĒL JAUNA TU — valsis. JAUNĪBAS ZVAIGZNE—fokstrots. Iedziedājis Edgars Vilnis. VILŠANĀS — valsis. Iedziedājis Edvins Krūmiņš. GODS MĀRTIŅAM — maršs. Iedz. Aleksandrs Kortāns.
Nr. 6211

KATRA PLATE MAKSĀ $3.00
Ontario dzīvojošiem jāpieskaita 5% tirdzniecības nodoklis. Plates pasūtināmas pa pastu bez speciālas piemaksas.
Pasūtinājumus adresējiet uz minēto adresi:

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Latvijas piensaimniecības celmlauža piemiņai

Vindzorā 21. maijā acis uz mūžu slēdzis viens no ievērojamākajiem Latvijas piensaimniecības celmlaužiem — Jānis Richters, kuŗu 24. maijā guldīja zemes klēpī viņa ģimenes nodalījumā Detroitas kapos, izvadīšanas ceremoniālu vadot māc. V. Līventālam.

Jānis Richters bija dzimis 1887. gada 13. septembrī Vecmuižas pagastā. Pēc pamatskolas beigšanas viņš devās uz Dāniju, kur pabeidza karaliskās piensaimniecības un siernieciбas skolu, pēc tam papildinājās Šveicē. 1920. gadā atgriezies Latvijā, J. Richters tūlīt sāka darboties piensaimniecības nozarē, strādājot zemkopības ministrijā par piensaimniecības instruktoru. Viņa uzdevums bija uzlabot sviesta kvalitāti un izbeigt krāpšanas, kuŗas tolaik bija ieviesušās pienotavu īpašnieku vidū. Gadu vēlāk viņš pārņēma Smiltenes pienotavas vadību un atsāka siera ražošanu, kas bija pilnīgi apstājusies. Nedaudz vēlāk ministru prezidents K. Ulmanis uzdeva Richteram izstrādāt Latvijas piensaimnieku savienības statūtus. Īstu piensaimniecības lietpratēju tolaik vēl nebija, un tā statūtu komisijas sēdē bez Richtera ieradās Sibirijas sviesta tirgotājs Kugrēns, deputāts J. Ringmanis un daži citi politiķi. Richters bija ieskatos, ka Latvijas piensaimniecību vajadzētu izveidot pēc dāņu un šveiciešu parauga, bet Kugrēns un pārējie domāja, ka jāizmanto muižu primitīvās ierīces un jādarbojas pēc Krievijas parauga. Tā viņu ceļi šķīrās.

Jānis Richters 1923. gadā Raunā iegādājās pats savu pienotavu un strādāja ar labām sekmēm. Tad viņš nopirka arī Bārbeles pagasta pienotavu, atveŗot pie tās arī veikalu. Sekoja uzņēmums pēc uzņēmuma. Viņš nopirka Bērzmuižas pagasta patērētāju biedrības Druva veco māju un iekārtoja tajā pienotavu, tad bijušajā Annas krogū iekārtoja Babītes pagasta pienotavu, bet drīz to pārdeva slikto transporta apstākļu dēļ, tās vietā nopērkot Nēķenes un Jelgavas pienotavas. Kā pēdējo J. Richters iegādājās Jaunsvirlaukas pienotavu. Tā, cītīgi strādājot, jau nepilnos 20 gados viņa kopīgais apgrozījums bija vairāk nekā 2 miljoni latu gadā.

Jānis Richters †

Ap šo laiku valdība uzaicināja Richteru pienotavas pārdot valstij, bet viņš katēgoriski atteicās. Nelīdzēja arī nekādi spaidi, jo viņu atbalstīja Dānijas uzņēmumi. Kad pienotavas beidzot nacionālizēja, Jānis Richters pārcēlās uz savām lauku mājām Bērzmuižā, kuŗās saimniekoja līdz dienai, kad nācās doties bēgļu ceļā.

Dr. agr. J. Zariņš

PĀRDODAMS —
mazlietots
ķēdes motorzāģis (7HP)
ar automatisko eļļošanas iekārtu
par tikai $115.00
Zvanīt — Toronto, 762-9117.

KĻUVĀT 21 GADU VECS?

Kad esat sasniedzis 21 gadu vecumu, jūs vairs netiekat ieskaitīts savu vecāku veselības apdrošināšanas polisē. Lai būtu apdrošināts, jums pašam 30 dienu laikā jāizņem personīgā polise. Attiecīgā veidlapa saņemama bankās, slimnīcās vai arī Ontario Hospital Services Commision.

MAINĪJĀT DARBA VIETU?

Lai paturētu apdrošinājumu, ievērojiet instrukcijas Hospital Insurance Certificate of Payment 104. veidlapā. Darba devējam jums tā jāiedod, kad atstājat darbu.

TIKKO SALAULĀJĀTIES?

Tagad jūsu veselības apdrošināšanas polisei jāsedz abi: vīrs un sieva. Paziņojiet par pārmaiņām ģimenes stāvoklī savai darba vietai vai arī, ja abi maksājiet tieši, — komisijai.

Jūsu ONTARIO HOSPITAL INSURANCE plāns

Ontario Hospital Services Commission
Toronto 7, Ontario

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21. jūnijā—pl. 7 vak Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu vakars Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās.

24. jūnijā — Līgo svētki Saulainē.

24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

26. augustā — Bērzainē DV Toronto nodaļas meistarsacīkstes šaušanā, ugunskurs un zaļumballe.

NIAGARA

21., 22. un 23. jūlijā. — Jaunatnes un draudzības dienas ar „Čikāgas piecīšu" līdzdalību.

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Jaunākās grām[…]

A. Rasa — Cilvēki un zeme, st. ....
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi ....
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni [...]
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existe[...]
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti
E. Aistars — Tu nāci nakti, rom. ....
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom. ....
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata ....
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm. ....
Latviešu sinonimu vārdnīca ....
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla ....
Latviešu kultūra laikmetu maiņās ....
A. Dziļums — Vilka zobs, rom. ....
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom. ....
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu,
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu u[...]
P. Jurevics — Idejas un īstenība ....
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza ....
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana [...]
O. Krolls — Dārgakmeņi ....
Z Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti ....
E. Virza — Straumēni IV ....
B. Bičole — Atrita, dzeja ....
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas ....
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti ....
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīr[...]
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom. ....
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d. ....
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.
E. Keišs — Globāla būšana, karik. ....
BĪBELE ....
J. Širmanis — Brīnuma pasaule ....
A. Šmits un A. Cīka — Neaizmirstami spo[...] zvaigznes ....
A. Jonansons — Rīgas svārki mugurā
Novadu tērpi ....
Latvju raksti I grāmata ....
Latvju raksti II grāmata ....
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas ..
Z. Mauriņa — Trimdas traģika ....
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr. ..
J. Veselis — Latvju teiksmas ....
K. Pētersons — Apvāršņi aicina ....
Raiņa un Aspazijas gada grāmata ....
Dzintarjūras vasara ....
A. Niedra — Uguns ....
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks ....
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās ..
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī ....
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm. ....
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti ....
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm. ....
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthov[...]
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci ....
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas ..
L. Tolstojs un kristīgā baznīca ....
O. Krolls — Aiz zelta priekškara ....
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzi[...]
Korn. Raiens — Pēdējā kauja ....
G. Janovskis — Svešumā, novoles ....
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas ..
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. p[...]
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, [...]
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi ....
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.

DVG RĀMATN[...]
491 College St., Toro[...]

MO[...]
VISVA[...]
MOLSONS —

...mniecības celmlauža ...miņai

...sviesta kvalitāti un izbeigt krāpšanas, kuŗas tolaik bija ieviesušās pienotavu īpašnieku vidū. Gadu vēlāk viņš pārņēma Smiltenes pienotavas vadību un atsāka siera ražošanu, kas bija pilnīgi apstājusies. Nedaudz vēlāk ministru prezidents K. Ulmanis uzdeva Richteram izstrādāt Latvijas piensaimnieku savienības statūtus. Īstu piensaimniecības lietpratēju tolaik vēl nebija, un tā statūtu komisijas sēdē bez Richtera ieradās Sibirijas sviesta tirgotājs Kugrēns, deputāts J. Ringmanis un daži citi politiķi. Richters bija ieskatos, ka Latvijas piensaimniecību vajadzētu izveidot pēc dāņu un šveiciešu parauga, bet Kugrēns un pārējie domāja, ka jāizmanto muižu primitīvās ierīces un jādarbojas pēc Krievijas parauga. Tā viņu ceļi šķīrās.

Jānis Richters 1923. gadā Raunā iegādājās pats savu pienotavu un strādāja ar labām sekmēm. Tad viņš nopirka arī Bārbeles pagasta pienotavu, atverot pie tās arī veikalu. Sekoja uzņēmums pēc uzņēmuma. Viņš nopirka Bērzmuižas pagasta patērētāju biedrības Druva veco māju un iekārtoja tajā pienotavu, tad bijušajā Annas krogū ie-

Jānis Richters †

rīkoja Babītes pagasta pienotavu, bet drīz to pārdeva slikto transporta apstākļu dēļ, tās vietā nopērkot Nēķenes un Jelgavas pienotavas. Kā pēdējo J. Richters iegādājās Jaunsvirlaukas pienotavu. Tā, cītīgi strādājot, jau nepilnos 20 gados viņa kopīgais apgrozījums bija vairāk nekā 2 miljoni latu gadā.

Ap šo laiku valdība uzaicināja Richteru pienotavas pārdot valstij, bet viņš kategoriski atteicās. Nelīdzēja arī nekādi spaidi, jo viņu atbalstīja Dānijas uzņēmumi. Kad pienotavas beidzot nacionalizēja, Jānis Richters pārcēlās uz savām lauku mājām Bērzmuižā, kurās saimniekoja līdz dienai, kad nācās doties bēgļu ceļā.

Dr. agr. J. Zariņš

PĀRSŪTĀM naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniern rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pāri šai summai 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21. jūnijā—pl. 7 vak. Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu vakars Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās.

24. jūnijā — Līgo svētki Saulainē.

24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

26. augustā — Bērzainē DV Toronto nodaļas meistarsacīkstes šaušanā, ugunskurs un zaļumballe.

NIAGARA

21., 22. un 23. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas ar „Čikagas piecīšu" līdzdalību.

...TIŅŠ

...us ar modernām mašīnām. Lūdzam zvanīt katrā laikā.

...overcourt Rd., Toronto.

Jaunākās grāmatas

A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu kaŗavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguņī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

DVG RĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀ SKAŅU PLATE

Teiksma A.P. 3003 Mono $5.00

ALFREDS PORIŅŠ — latviešu labākais tenors

Dziesmas klavieŗu, čello un vijoles pavadījumā

I

PŪT, VĒJIŅI	V. Ziedonis
AR LAIVIŅU IELAIDOS	V. Ziedonis
DIV' DZELTENI KUMELIŅI	L. Garūta
VISIEM ROZES DĀRZĀ ZIEDĒJ'	P. Līcīte
AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA	J. Vītols
SAULĪT' TECĒJ', TECĒDAMA	J. Vītols

II

VERDZENES DZIESMA	A. Kalniņš
ZIEMAS SAULE	H. Berino
SPĀNIEŠU ROMANCE	E. Dārziņš
LIEPU TĒJA	J. Ķepītis
KAD NĀKSI ATKAL	A. Okolo-Kulaks

Dabūjama DV Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Atkalpārdevējiem izsūtām citā rēķinā.

Ontario dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

✝

Dieva mierā aizgājuši:

adm. vltn.

NIKOLAJS BUĶELIS

dzimis 1894. g. Latvijā,
miris 1966. g. novembrī Rīgā;

ASTRA MEŽGRĀVIS,
dzim. MIESNIEKS

dzimusi 1906. g. 18. novembrī Rīgā,
mirusi 1967. g. 28. februārī Karakasā, Venecuēlā;

virsn. vietnieks

LUDVIGS SUDRABS

dzimis 1903. g. 5. martā Vecgulbenes pag.,
miris 1967. g. 2. aprīlī Adelaidē, Austrālijā;

pltn.

KĀRLIS PETCHOLCS

dzimis 1890. g. 24. decembrī Liepājā,
miris 1967. g. 23. aprīlī Goslarā, Vācijā;

ALISE OSIS,
dzim. PĒTERSONS

dzimusi 1907. g. 2. martā Jelgavā,
mirusi 1967. g. 10. maijā Portartūrā, Kanadā.

Sēro Siguldas pulka piemiņas fonds

✝

Sirsnībā pieminam mūžības ceļos aizgājušo

ŅINU RUNDĀNI

un dalāmies bēdās ar viņas sagrauzto dzīves draugu Viktoru, meitu un dēliem

Es zinu, kā mīlē sirds:
Klusi, klusi!
Tā sapņo un ilgojas
Klusi, klusi!
Es zinu ar', sirds kā lūst:
Klusi, klusi!
Un kapsētā zvans kā skan:
Dusi, dusi! (Jānis Poruks)

Draugi Montreālā:

JĀNIS UN ZINAIDA DINDZĀNI,
ELMĀRS HŪNS, JĀNIS HŪNS,
ALBERTS KRIEVS, JĀNIS LAZDIŅŠ,
MARIJA UN RICHARDS TŪTERI.

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

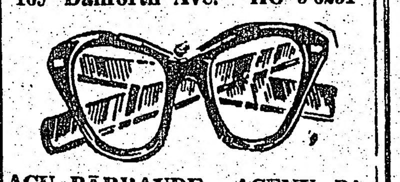

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS

II stāvā — 2 vai 3 istabas un virtuve. Zvanīt Toronto, 466-9413.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Telefons: 534-1403, Toronto

Vai esat nokārtojuši abonementu?

KONCERTS SKAŅU PLATĒ

15 PATRIOTISKAS un LATVIEŠU DZIESMAS IEDZIEDĀJUSI

SKAIDRĪTE PRINCE, soprāns

pie klavierēm: *Anatolijs BĒRZKALNS*

Plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEME" izdevusi LATVIEŠU KAŖA INVALIDU APVIENĪBA.

Skaņu plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEME" var dabūt arī DV grāmatnīcā TORONTO.

Cena $5.00 plūs 5% PST.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros

1 —	8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 —	2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 —	2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4—	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5—	20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6—	9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 —	42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 —	19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 —	20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 —	20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 —	0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 —	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 —	2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 —	2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.80
17 —	9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 —	9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 —	1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	81.00
21 —	iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 32	18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr. 34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķinka, 2.5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr. 41	2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42	— iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai. DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

MOLSON EXPORT

VISVAIRĀK PĀRDOTAIS ALUS KANADĀ

MOLSONS - NEATKARIGA ALUS DARITAVA KOPŠ 1786. GADA

LĪGO VAKARS SAULAINĒ

notiks sestdien, š. g. 24. jūnijā.
Sākums plkst. 8 vakarā.

Līgo vakaru ievadīs ar kopīgu visu svētku dalībnieku līgošanu pie ugunskura, kur Jāņu māte viesus pacienās ar sieru un Jāņa tēvs ar miestiņu.

D E J A pie visiem pazīstamās deju kapellas A. VIRBUĻA vadībā.

Ieejas maksa $1.50. Auto novietošana $0,50.

Visa Saulaines teritorija šai dienā ir sarīkojuma vieta. Dāmu komitejas kafijas galds ar pīrādziņiem.

Visus laipni ielūdz Saulaines pārvalde

SPORTS

JAPĀŅU HEGEMONIJA GALDA TENISĀ

Mūsu laikraksta sporta redakcija jūtas parādniece lasītājiem, jo nav vēl sniegusi rezultātus par pasaules meistarsacīkstēm galda tenisā, kuras jau pirms krietna laika notika Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā. Lai cik tas nepareizi, kādreiz tomēr it kā zūd interese, ja sacīkstēs nav piedalījušies latviešu sportisti vai cīnījušies ne sevišķi sekmīgi, bet ziņojamu lietu netrūkst...

Aizvadītajās 29. pasaules meistarsacīkstēs piedalījās ap 400 dalībnieku no 41 valsts. Tās izvērtās par pilnīgu japāņu triumfu, jo uzlēcošās saules zemes reprezentanti izcīnīja visus meistartitulus, izņemot vīriešu divspēli. Tūlīt gan jāpiezīmē, ka sacensībās nepiedalījās ķīniešu galda tenisisti, kas noteikti būtu panākuši citādu medaļu sadalījumu un aizkavējuši japāņu pilnīgo hegemoniju.

Vīriešu vienspēlē pasaules meistars kļuva japānis Hagasava, finālā pārspējot savu tautieti Kono ar 21 — 19, 19 — 21, 20 — 22, 21 — 14, 21 — 16. Arī sieviešu vienspēles finālā par titulu cīnījās divas japānietes — Morisava pieveica līdzšinējo meistari Fukadzi ar 21 — 18, 15 — 21, 21 — 18, 21 — 17. Sieviešu divspēlē meistargodā tika Morisava un Hirota, finālā uzvarot savas tautietes Fukadzi un Jamanaku, un līdzīga aina bija arī jauktajā divspēlē, kuras finālā tāpat redzēja tikai japāņus: Jamanaka un Hagesava pārspēja Fukadzi un Kimuru. Vienīgi vīriešu divspēles fināls notika bez Niponas dēliem, zviedriem Juhansonam un Alsenam pieveicot padomju pāri Ameļiju un Gomorkovu. Komandu sacensībā vīriešiem pārliecinoši uzvarēja Japāna pirms Ziemeļkorejas un Zviedrijas, bet sieviešu vienību konkurencē aiz Japānas sekoja Pad. savienība un Ungārija.

Kanadas reprezentantiem, kā jau bija paredzēts, meistarsacīkstēs nepiekrita nekāda „loma". Vīriešu vienība, kurā spēlēja arī M. Žulps, palika 28. vietā, bet sieviešu izlase ar V. Ādmini ierindā bija spiesta samierināties ar 21. vietu. Vīriešu trijnieks savā grupā zaudēja Skotijai ar 4 — 5 (Žulps uzvarēja 2 spēles), Holandei ar 2 — 5 un Zviedrijai ar 0 — 5, bet uzvarēja Palestīnu ar 5 — 0. Kanadas sieviešu vienība pieveica Šveici ar 3 — 2, bet zaudēja Polijai, Rietumvācijai, Dānijai un Kambodžai — visām ar 0 — 3 rezultātu.

—av—

Pad. savienība panāk ārkārtas AN pilnsapulci

Kas Pad. Savienībai neizdevās Apvienoto nāciju drošības padomē, to Maskava tagad mēģinās panākt ārkārtas pilnsapulces sēdē — Izraēlas atzīšanu par agresoru nesenajā Vidējo austrumu militārajā konfliktā, kā arī lēmuma pieņemšanu, ka Izraēlai jāatvelk savi militārie spēki uz 1949. gada robežām. Pad. savienība savā politiskās blēdības spēlē nebūs bez sabiedrotajiem, jo Maskavas prasības, protams, atbalsta visa komūnistu pasaule, arabu bloks un tādi starptautiska goda tīkotāji par katru cenu, kā Francijas prezidents Degolls.

Kampaņa pret Izraēlu sākās ar Pad. savienības ministru prezidenta Kosīgina starpvizīti Parīzē ceļā uz Ņujorku un sakauto arabu prezidentu — Ēģiptes Nasera un Sīrijas Atasi tikšanos Kairo. Mazliet jāpasmaida par Kosīgina un Degolla deklarāciju, ka viņu vienīgā interese ir miers Vidējos austrumos, Francijas prezidentam nostājoties krievu pusē. Galu galā Pad. savienības ieročus un apbruņojumu arabu pusē sagrāva Izraēlas gaisa spēki ar franču lidmašīnām...

Diplomātiskā manevrēšana tomēr notiek visā pasaulē. Pirms Kosīgina un Pad. savienības ārlietu ministra Gromiko sarunām ar Francijas prezidentu Degollu krieviem Parīzē priekšā aizsteidzās Kanadas ārlietu ministrs Martins, bet AN pilnsapulcē krieviem savukārt priekšā aizsteidzās ASV, panākot, ka amerikāņi būs pirmie runātāji. Ļoti iespējams, ka ASV vārdā personīgi runās prezidents Džonsons. Kanadas loma pilnsapulces ārkārtas sesijā vēl nav skaidra, bet jāpieņem, ka Kanada atkal centīsies uzņemties kaut kāda veida starpnieces lomu. Kanada bija viena no galvenajām valstīm, kas kopš 1956. gada Suecas krizes gādāja par mieru Gazas šaurumā. Nesenais karš starp Izraēlu un arabiem sākās tikai pēc tam, kad Nasers bez liekām pūlēm piespieda AN ģenerālsekretāru Utantu izvākt Apvienoto nāciju policijas armiju.

Kanadas ārlietu ministrs Martins sākumā bija pret ārkārtas pilnsapulces sasaukšanu, bet vēlāk izteicās, ka sarunās piedalīsies, ja par tādām izšķiršoties vairākums Apvienoto nāciju saimes valstu. Te jāpiebilst, ka Pad. savienībai, lai panāktu ārkārtas sēdes sasaukšanu, bija nepieciešama 62 valstu piekrišana. Tā kā tagad pilnsapulcē bez Kosīgina piedalīsies prezidents Degolls un, droši vien, prezident Džonsons, ir ļoti iespējams, ka Ņujorkā personīgi ierodas arī Kanadas ministru prezidents Pīrsons. Tāpat iespējams, ka piedalās arī Austrālijas ministru prezidents Holts, kas pašreiz viesojas ASV.

Vēl vienmēr neatbildēts paliek jautājums par „četru lielo" konferenci, par ko tik daudz runāja aizvadītajā nedēļā. Bet, kā ziņo no Parīzes, nedz Kosīgins, nedz Degolls šim tematam nav pat pieskārušies, liekot domāt, ka Maskava acumirklī šādā konferencē nav ieinteresēta. Pirms šādas konferences Pad. savienībai nepieciešams „diplomātiskas atveseļošanās periods". Tāpat, — pirms sarunu sākšanos par „četru lielo" konferenci, Pad. savienība grib nogaidīt, kādu virzienu ņems ārkārtas AN pilnsapulce. Pēc Parīzes sarunām kā Vašingtonā, tā Apvienoto nāciju diplomātu aprindās Ņujorkā baumo, ka pastāv pat iespēja, lai pilnsapulces sēdes laikā prezidents Džonsons netiekas nedz ar prezidentu Degollu, nedz ministru prezidentu Kosīginu!

Anglijas nostāja Vidējo austrumu jautājumā pašreiz ļoti neskaidra. Britiem ārkārtīgi jālaipo, lai izpatiktu kā ASV, tā Francijai. Nostājā pret Izraēlu angļi domā gluži tāpat kā amerikāņi, bet ir iespējams, ka ar savu ieskatu izteikšanu nogaidīs, kamēr Francija būs atklājusi savas kārtis.

Šīs nedēļas sākumā, pirmdienā līdz otrdienas rītam, Parīzē viesojās Anglijas ministru prezidents Vilsons. Viņa vizītes iemesls nebija tik daudz jautājums par Vidējiem austrumiem, kā angļu uzņemšana Eiropas koptirgū. Līdz šim Degolls angļu centienus bremzēja. Pašreiz angļu cerības atkal lielākas, bet tās var sabrukt kā kāršu namiņš, ja Anglija AN pilnsapulcē atklāti nostātos pret Franciju. Vēl nav skaidri zināms, kas Ņujorkā vadīs Anglijas delegāciju. Droši vien, tas būs ārlietu ministrs Brauns, bet nav izslēgta ministru prezidenta Vilsona ierašanās.

Vispār, samērā liels skaits valdību galvu būtu gatavs ierasties AN pilnsapulcē, ja vien pastāvētu lielāka skaidrība par to, ko darīs „četri lielie". Kosīgins jau ir Ņujorkā. Domā, ka Apvienotajās nācijās ieradīsies prezidents Degolls, ka pilnsapulci uzrunās prezidents Džonsons un ka to, varbūt, apmeklēs ministru prezidents Vilsons. Ja viņu piedalīšanās būtu noteikti skaidra, ārkārtas sesija pieņemtu pavisam citu nokrāsu.

Ēģiptes prezidents Nasers, cik zināms, nolēmis uz AN pilnsapulci nebraukt, uzsverot, ka šī ārkārtas sesija notiek vienīgi ministru prezidentu un ārlietu ministru līmenī. Dienvidslavijas prezidents Tito nebrauks, bet Tunēzijas prezidents Burgiba brauks. No komūnistu valstīm ieradīsies vismaz Polijas, Ungārijas un Čechoslovakijas ministru prezidenti.

Vai padoties...

(Pārnesums no 1. lpp.)

būs paveicams ilgstošais uzdevums informēt brīvo valstu pilsoņus, lai panāktu ASV kongresā pieņemtās Baltijas valstu rezolūcijas īstenošanu. Tāpat smags un bieži vien nesaskatīts ir mūsu centrālo organizāciju darbs ne tikai vienā, bet daudzās nozarēs. Arī to vajadzētu atzīt un atbalstīt, jo sevišķi tādēļ, ka daļa no lokālajām organizācijām un draudzēm, kas veido centrālo organizāciju, ir iesūnojušās konservātīvismā un nepieejamas jebkādām jaunām idejām un patiesai cīņai Latvijas brīvības atjaunošanas labā. Un — grūti paveicams ir arī atbildīgais Daugavas Vanagu organizācijas darbs, kas tik ļoti sazarojis dažādās nozarēs. Tomēr jāsaka, ka par spīti grūtībām, kļūdām un pasivitātei, jau veikti vērā liekami uzdevumi, kaut ar lielāku apdomību, ciešāku sadarbību un stiprāku pienākuma apziņu mēs būtu veikuši divreiz vairāk.

Sacītais nav pamats pesimismam. Domīgam tomēr jākļūst, ja redz, ka mūsu trimdas saimes vairums joprojām vēl nav izpratis, ka mūsu primārais uzdevums nav sarīkojumi un darbība „pašu patēriņam", bet gan īsta cīņa par Latvijas brīvību.

Nebūtu vajadzības šim tematam pieskarties, jo par to jau daudz rakstīts, taču pēdējā laikā nācies manīt, ka, pat gatavojoties Latvijas 50 gadu jubilejai, ne vienā vien vietā izstrādāta vai vēl tikai plānota programma, kurā uzsvars likts uz sarīkojumiem, kas domāti reprezentācijai, pašu sirdsapziņas un sentimentālitātes apmierināšanai. Vismaz pagaidām grūti saskatīt, ka īsti nopietni strādā arī pie tā, lai Latvijas 50 gadu jubileju neatzīmētu tikai kā piemiņas vai sēru dienu, bet gan kā dienu, kurā mēs atklāti un uzsvērti demonstrējam savu gribu un prasību redzēt Latviju atkal brīvu. Protams, ir izteikti labi nodomi, no kuriem daži varētu būt pat ļoti ietekmīgi, taču jāatgādina, ka iespaidīgai gribas izteikšanai nepieciešams ilgs un labi organizēts sagatavošanās darbs. Vēl jo vairāk tādēļ, ka liela daļa organizāciju un draudžu īstā cīņā vēl nekad nav piedalījusies. To pārliecināšanu un uzmundrināšanu nevarēs panākt nedz pēdējā brīdī, nedz arī ar pāris apkārtrakstiem. Lielā darba pienācīgai sagatavošanai laika vairs nav daudz. Un tas ir iemesls, kas draud radīt pesimismu.

Cik īstenībā neaktīvas ir mūsu vispārējās organizācijas, labi parāda mazs piemērs, kaut, varbūt, dažs labs to atzīs par nenozīmīgu. Kad organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States izdeva brošūru „Baltic States — The Modern Day Colonialism In Europe", tās saturu un mērķi plaši un atkārtoti publicēja laikrakstos un īpašos paziņojumos. Tomēr no mūsu visdažādāko organizāciju kopskaita tikai ap 5% parādīja kaut kādu interesi, bet vienīgi 3% aktīvi piedalījās šīs brošūras izvietošanas darbā, — kaut publikācija visiem piedāvāta bez maksas... Izņēmumu var saskatīt Kanadas vadošo organizāciju pieejā, tāpat Latviešu nacionālā fonda nostājā Zviedrijā un daļā DV apvienību ASV. Iespējams, ka viens otrs teiks, ka šai publikācijai nav nekādas nozīmes, kā tā slikti izstrādāta (jo: „Es taču neesmu to sastādījis!"), bet — ar ko gan šādu apgalvojumu var pamatot, ja nav pat bijis gribas ieskatīties šī kopīgā darba mazās daļas saturā, mērķī un nozīmē? Mums labi zināms, ka plašākā brīvās pasaules sabiedrība tikpat kā nekā nezina par Baltijas valstu jautājumu. Līdz šim, izņemot atsevišķas personas un nedaudzas organizācijas, ir ļoti maz darīts, lai novērstu šo šķērsli, kas ievērojamā mērā kavē mūsu cīņu par brīvības atgūšanu Baltijas valstīm.

Kā šai laikrakstā jau ziņots, drīzumā iznāks jauna publikācija, kurā būs norādīti arī daži sākuma soļi, kā pašreizējo stāvokli labot. Būs interesanti vērot, cik liels organizāciju skaits apliecinās interesi šo jautājumu nopietnāk pārdomāt un piedalīties kopīgajā darbā. Ja interesi parādītu kaut 10% no organizācijām, varētu teikt, ka nav pamata pesimismam, jo drīkstam cerēt, ka mūsu cīņa par dzimtenes atbrīvošanu nevis apsīkst, bet pastiprinās, dodot ticību, ka spēsim arī uzvarēt. Atcerēsimies Raiņa vārdus: „Mēs maza tauta; mēs būsim lieli tik, cik mūsu griba!"

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

FILADELFIJA

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas mācības gada nobeigumā un izlaiduma aktā apliecības par skolas beigšanu saņēma Māra Abrama, Juris Berķis, Ruta Blatchena, Māra Brole, Ilze Cerbule un Elizabete Rūtena. Beidzēji, čaklākie grāmatu lasītāji un visi, kas nebija kavējuši mācības, saņēma grāmatu veltes. Absolvents J. Berķis nodeva skolas karogu nākošās klases pārstāvim V. Jermacānam. Skolas audzēkņi uzstājās arī ar priekšnesumiem. Absolventus apsveica draudzes pr-ks A. Greizis, DV apvienības pr-ks V. Šmitchens un Brīvo latvju biedrības pārstāvis A. Brošs dāvināja beidzējiem grāmatas, bet skolas vajadzībām Z. Butele nodeva 5 dol., V. Šmitchens 25 dol. no DV apvienības, bet Neptuna pr-ks E. Brolis 20 dol. Skolēnu vecāki bija parūpējušies par cienastu pēc izlaiduma akta.

MINEAPOLE

Turpat 84 gadu vecumā 2. jūnijā miris kādreizējais 4. Vidzemes strēlnieku pulka loceklis Krists Dzenis, kas bija piedalījies leģendārajās Ziemsvētku kaujās pie Ložmetējkalna, arī cīņās pie Skangaļiem, Mangaļiem un Tīreļpurvā. Atgriezies no kaŗa, K. Dzenis strādāja savā lauku saimniecībā Mēdzes pagastā, bet, komūnistiem okupējot Latviju, devās bēgļu gaitās uz Vāciju, no kurienes 1950. gadā ieceļoja ASV, apmetoties kopā ar meitu Annu Mizēnu un znotu Mineapolē. Aizgājēju 7. jūnijā māc. P. Langins izvadīja pēdējā gaitā uz Kristallēkas kapiem, kur no vecajiem strēlniekiem atvadvārdus teica vietējās kopas pr-ks A. Leiše, no DV apvienības kultūras daļas vadītājs J. Vērenieks, no draudzes dāmu komitejas V. Laimone, no draugiem J. Sproģis u. c.

GRAND RAPIDI

Naktī uz 11. jūniju miegā mirusi 69 gadus vecā Natālija Gintere. Viņas vīrs Fricis Ginters tieši atradās sanatorijā. Kad zvanot vairākkārt uz māju, neviens neatbildēja, viņš lūdza tuvākos kaimiņus — latviešus apmeklēt tā dzīvokli. Kaimiņi tad arī atrada Natāliju Ginteri mirušu. Aizgājēja dzimusi Krievijā, izmācījusies par žēlsirdīgo māsu un vēl pirms pāris gadiem strādāja savā specialitātē. Nelaiķei veltīts aizlūgums notika Edžebīnes bēŗu namā 13. jūnija vakarā, bet pēdējā gaitā uz Vūdlauna kapiem viņu 14. jūnijā izvadīja mā. J. Lazda.

V. Z.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Jānis Puķe, Kārļa dēls, no Rīgas meklē savus piederīgos ASV vai Kanadā.

Kāda tautiete, kas laikā no 18. jūnija līdz 19. jūlijam ciemojas ASV, vēlas satikt paziņas no Volterdingenas nometnes Vācijā, it īpaši Vili Egli un Ritu un Edgaru Kaugurus.

Tuvākas ziņas ALAs sekretāriātā: American Latvian Association, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th St., N.W., Washington, DC. 20005, U. S. A.

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Savā atbildē uz nesenā cigarešu ražotāju sanāksmē izteikto apgalvojumu, ka neesot pietiekami pierādījumu, ka plaušu vēzis ceļas no smēķēšanas, veselības ministrs Alens Mekičens ļoti noteikti vērsās pret šādu neatbildīgu apgalvojumu. Viņš norādīja, ka apzinīgu pētījumu un to rezultātā gūto daudzo pierādījumu apšaubīšana nodara lielu ļaunumu sabiedrībai. Tūkstošiem nāves gadījumu pamatā, kuŗas būtu varēts aizkavēt, bijis smēķēšanas ieradums.

★ Lai ierobežotu mežu ugunsgrēkus, no kuŗiem nesen izdegusi vairāk par 50.000 akriem meža Ontario ziemeļos, Kenoras pārstāvis parlamentā Leo Berniers ierosinājis parlamentā vainīgos sodīt ar cietumsodu. Līdz šim augstākais soda mērs ir 300 dol.

★ Viena no lielākajām Kanadas izdevniecībām McClelland & Stewart Ltd. gatavojas izdot ilustrētas grāmatas par dzīvi Kanadā. Tomēr šīs grāmatas iespiedīs Italijā, jo iespiešanas izdevumi Kanadā grāmatām ar četrkrāsu ilustrācijām ir par 20 — 60% lielāki.

IZRAELA APVAINO PAD. SAVIENĪBU

No Telavivas ziņo, ka Izraēlas valdība iesniegusi asu protestu Pad. savienībai, apvainojot to dažādu šķēršļu radīšanā miera un kārtības atjaunošanai Vidējos austrumos. Protests iesniegts caur Somijas sūtniecību, kuŗa tagad, pēc diplomātisko attieksmju pārtraukšanas, pārstāv Pad. savienību Izraēlā. Izraēla ārkārtīgi sašutusi par Pad. savienības uzdrošināšanos salīdzināt arabu territoriju okupāciju ar nacionālsociālistu Vācijas paņēmieniem otra pasaules kaŗa laikā.

Pad. savienības propagandas mašīnērija strādā pret Izraēlu ar pilnu jaudu, apvainojot pēdējo gan civīliedzīvotāju padzīšanā, gan dažādās slepkavībās, apzīmējot aizsardzības ministru Moši Dajanu par „necilvēciskāku pat par vismežonīgākajiem naciķu ģenerāļiem".

Maskava, protams, nevar samierināties ar tās inscenētā Vidējo austrumu kaŗa bēdīgo iznākumu. Un krievi ar šo iznākumu nedomā samierināties. Debates AN drošības padomē Maskavai nekā nedeva. Ja pasaulē vēl saglabājusies kaut kripatiņa goda prāta un taisnības apziņas, Pad. savienība nekā nepanāks arī AN ārkārtas pilnsapulcē. Tas krieviem, protams, nepatiktu, bet viņi prot nogaidīt. Bet nogaidīšanas laikā turpināsies ieroču un kaŗa materiālu piegāde arabiem, lai kādu jauku dienu tie varētu sākt visu no jauna.

MASKAVA TURPINĀS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ba varētu Naseram maksāt amatu, ja ne galvu, un tad visas krievu cerības būtu izgaisinātas.

Tagad jau gadiem ilgi Pad. savienība mēģinājusi ieperināties Vidējos austrumos, bet tas nav izdevies. Nedz Sīrijā, nedz Izraēlā vai Jēmenē. Patiesībā arī Ēģiptē ne. Nasers var būt naidīgs pret Rietumiem un draudzīgs Maskavai, bet ēģiptiešu tautā komūnismam nav nekādas popularitātes.

No komūnisma ieperināšanās centieniem raugoties, interesanti atzīmēt, ka Pad. savienībai bez jau minētajiem Vidējiem austrumiem nekādi redzami panākumi nav bijuši arī Latīņamerikā un Afrikā, lai cik ļoti krievi centušies tādus gūt un savu iespaidu vairot.

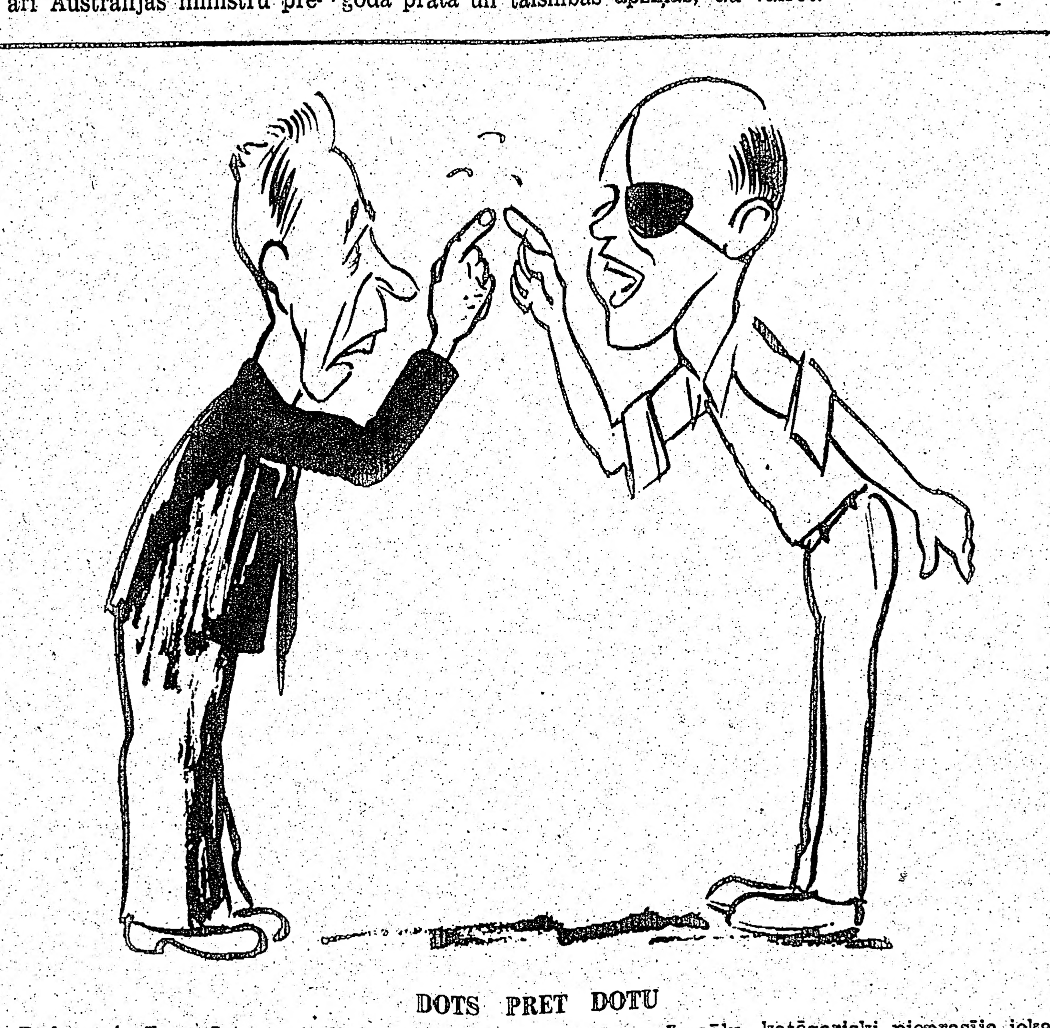

DOTS PRET DOTU

Pad. savienība, pārtraucot dip lomātiskās attieksmes ar Izraēlu, katēgoriski pieprasīja iekaŗoto apgabalu atdošanu arabiem.

Kosīgins: „Jums tūlīt jāizvācas no arabu zemēm!"

Izraēlas ģenerālis Moše Dajans: „Kā būtu, ja jūs vispirms izvāktos no Baltijas valstīm?"

Ed. Keiša karikatūra

FRANČU MILITARISTI GRIBĒJUŠI PALĪDZĒT IZRAĒLAI

Visklusākā pašreizējā Vidējo austrumu konfliktā vai, pareizāk sakot, konflikta diplomātiskajā fazē ir Anglija. Tā klusēja arī īsajā kaŗa darbības periodā. Bet ļoti interesantas ziņas saņemtas no Parīzes. Izrādās, ka Francijas militārā vadība un vairāki ievērojami politiķi gandrīz vai sacēlušies pret prezidentu Degollu. Aizsardzības ministrs Mesmers pat bijis gatavs atlūgties no amata.

Francijas militārā vadība pretojusies Degolla neitrālitātes politikai. Tā kā Francija apgādā Izraēlas gaisa spēkus, franču militāristi domājuši, ka konflikta gadījumā Francijas pienākums būtu bijis Izraēlai palīdzēt, kā to darīja kopā ar Angliju 1956. gadā. (Pastāv gan versija, pēc kuŗas 1956. gadā angļi un franči no vienas puses, bet izraēlieši no otras rīkojušies pilnīgi neatkarīgi, pat nezinādami viens par otra plāniem!) Degolls tomēr izšķīrās par neitrālitāti, un Francijā nav tādas varas, kas spētu nostāties pret viņa diktātorisko autoritāti.

Iekšējā cīņa starp Degollu un franču militāristiem sākusies jau vairākas nedēļas pirms kaŗa starp Izraēlu un arabiem. Draudzību ar Izraēlu franču militāristi uzskata par daudz drošāku un noteiktāku nekā ar šaudīgajiem arabiem, kuŗiem vienkārši nevar uzticēties.

Izraēla atgādina Baltijas valstu okupāciju

Toronto raidītājs NBC ziņoja, ka, atbildot uz Pad. savienības katēgorisko prasību atdot arabiem atpakaļ īsajā Vidējo austrumu kaŗā ieņemtos apagabalus, Izraēlas aizsardzības ministrs ģen. Moše Dajans preses konferencē paskaidrojis, ka Izraēla to darīs tikai tad, ja Pad. savienība izvāksies no okupētās Latvijas un Lietuvas, kā arī citām pakļautajām valstīm.

Arī Apvienotajās nācijās Izraēlas ārlietu ministrs, atbildot uz Pad. savienības pārstāvja Fedorenko uzbrukumiem, ieteicis Maskavai vispirms izvākties no Latvijas un Lietuvas. Interesanti, ka abos gadījumos nav runāts par Baltijas valstīm, bet sauktas vārdā Latvija un Lietuva, nepieminot Igauniju.

KANADA PIEKRĪT

Kanadas ministru prezidents Pīrsons parlamentā izteicies, ka būtu gatavs piedalīties Apvienoto nāciju pilnsapulces ārkārtas sesijā Ņujorkā, ja ar to palīdzētu miera nostabilizēšanai Vidējos austrumos. Kanada bija viena no valstīm, kas balsoja par ārkārtas pilnsapuces sasaukšanu.

ASV bija pret šādu ārkārtas sēdi, sūtnim Goldbergam uzsveŗot, ka AN drošības padome vēl nebūt nav savu darbību beigusi un turpina apskatīt vienu Kanadas un vienu ASV priekšlikumu Vidējo austrumu jautājuma atrisināšanai.

Kā jau ziņots, ārkārtas pilnsapulces sasaukšanai vajadzēja 62 valstu piekrišanu. Līdz nedēļas nogalei bija saņemtas 86 pozitīvas atbildes.